

Sprawozdanie z działalności

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku

za rok 2010

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Pomoc osobom i rodzinom będących w trudnej sytuacji życiowej	3
1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.....	3
2. Świadczenia z pomocy społecznej	5
2.1. Zadania gminy	5
2.1.1. Zadania własne gminy	5
2.1.2. Zadania zlecone gminie	10
2.2. Zadania powiatu	10
2.2.1. Zadania własne powiatu	10
2.2.1.1. Rodzinna opieka zastępcza	10
2.2.1.2. Interwencja kryzysowa i pomoc w sprawach przemocy	12
2.2.1.3. Usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze	15
2.2.1.4. Placówki opiekuńczo-wychowawcze	16
2.2.1.5. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy.....	21
2.2.1.6. Domy pomocy społecznej.....	22
2.2.2. Zadania zlecone powiatu	23
2.2.2.1. Środowiskowy Dom Samopomocy	23
2.2.2.2. Pomoc cudzoziemcom	25
II. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych	26
III. Pomoc kombatantom i osobom represjonowanym	27
IV. Działania aktywizacyjne i reintegracja osób i rodzin	27
1. Pomoc osobom bezrobotnym	27
2. Pomoc osobom bezdomnym.....	30
3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu	31
4. Działania na rzecz społeczności romskiej	32
5. Pomoc osobom niepełnosprawnym	32
6. Pomoc osobom starszym.....	33
V. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	34
VI. Realizacja zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz o dodatkach mieszkaniowych	35
1. Świadczenia rodzinne	36
2. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni.....	37
3. Dodatki mieszkaniowe.....	38
VII. Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku z innymi podmiotami	39
VIII. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.....	40
Podstawy prawne.....	41

Wstęp

Rodzina jest najważniejszą komórką organizacyjną społeczeństwa. Na niej opiera się naród, państwo i społeczność lokalna. Prawidłowo funkcjonująca rodzina gwarantuje właściwy rozwój społeczeństwa. Rodzina to niezaprzeczalna wartość, bowiem jest miejscem wpajania podstawowych wartości przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Spełnia jednocześnie rolę „kręgosłupa”, na którym opiera się przyszłe dorosłe życie każdego człowieka. Rodzina to także miejsce kreowania osobowości dzieci i młodzieży, ich dorastania i dojrzewania. Powinna stanowić oazę spokoju, zrozumienia i miłości dla poszczególnych jej członków. Jednakże nie zawsze i nie każda rodzina jest w stanie sprostać swoim zadaniom. Wiele z nich boryka się z trudnościami dnia codziennego, problemami finansowymi, uzależnieniami (alkoholizmem, narkomanią), przemocą oraz innymi problemami, zakłócającymi funkcjonowanie rodziny, w tym zwłaszcza dotyczącymi zapewnienia właściwej opieki, wychowania i odpowiedniego do możliwości i aspiracji wykształcenia.

Zatem rodzina, w celu prawidłowego wypełniania swoich funkcji, wymaga wsparcia i to nie tylko ze strony państwa, ale także władz lokalnych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, której zadaniem jest umożliwienie osobom i rodzinom przewyciężenie trudnych sytuacji życiowych, gdy nie są one w stanie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna ma również zapobiegać powstawaniu trudnych sytuacji, a więc ma zadanie działać prewencyjnie. Podejmowane przez MOPR działania oparte są o zasadę subsydiarności, która wyraża się w wykorzystywaniu aktywności własnej osób i rodzin ubiegających się o pomoc społeczną w celu rozwiązania trudnej sytuacji, w jakiej się znalazły.

Od 20 lat Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizuje zadania pomocy społecznej, które należą do zadań samorządu gminnego, a od 11 lat wykonuje także zadania samorządu powiatowego.

I. POMOC OSOBOM I RODZINOM BĘDĄCYM W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

W 2010 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku przyznał różnego rodzaju świadczenia pomocy społecznej dla nieco ponad 6 % mieszkańców miasta Białegostoku. Ośrodek objął pomocą społeczną 8 794 rodzin, w których pozostawało 18 060 osób. W 2010r. MOPR wydał 12 034 osobom decyzje administracyjne przyznające świadczenia.

Tabela Nr 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców miasta Białegostoku

Rok	Liczba mieszkańców Białegostoku (dane GUS) na dzień	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% mieszkańców Białegostoku objętych pomocą
1	2	3	4	5	6
2009	31.12.2009 r.	12 340	8 847	18 282	6,20%
	294 685				
2010	30.09.2010 r.	12 034	8 794	18 060	6,12%
	295 154				

1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, jednakże pod warunkiem wykorzystania przez nich własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Zależnie od regulacji ustawowych, przyznawane świadczenia mają charakter obowiązkowy bądź fakultatywny. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia dostosowane są do indywidualnych okoliczności uzasadniających potrzebę udzielenia pomocy oraz uzależnione od możliwości finansowych Ośrodka.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego:

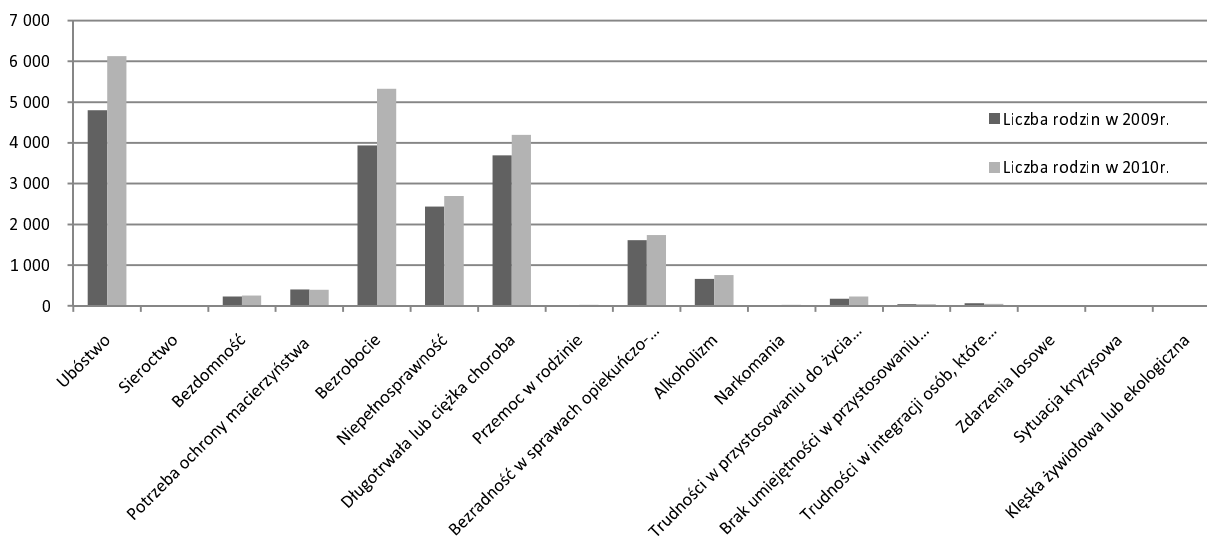
- dla osoby samotnie gospodarującej - 477 zł,
- dla osoby w rodzinie - 351 zł,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej przesłanki określonej w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Tabela Nr 2. Przesłanki przyznania pomocy, określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

Lp.	Trudna sytuacja życiowa	2009		2010	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	4 800	9 842	6131	12226
2.	Sieroctwo	12	28	10	20
3.	Bezdomność	229	300	254	293
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	400	1 463	396	1502
	w tym: wielodzietność	105	520	100	532
5.	Bezrobocie	3 937	8 765	5327	11613
6.	Niepełnosprawność	2 436	4 386	2695	4686
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	3 696	7 423	4199	8293
8.	Przemoc w rodzinie	22	54	23	59
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	1 611	3 941	1742	5297
	w tym: rodziny niepełne	1224	3243	1423	3922
	rodziny wielodzietne	290	1405	252	1334
10.	Alkoholizm	666	1 203	757	1188
11.	Narkomania	22	35	24	38
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	179	266	232	308
13.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	43	66	40	55
14.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	69	145	48	157
15.	Zdarzenia losowe	15	41	17	41
16.	Sytuacja kryzysowa	2	4	3	4
17.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	2	3

Wykres Nr 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy ze względu na okoliczności jej przyznania (określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej)

Najczęściej występującą dysfunkcją, będącą przyczyną trudnej sytuacji życiowej wielu rodzin było ubóstwo. Z powodu tej okoliczności pomoc przyznano 6 131 rodzinom (wzrost w stosunku do 2009r. o ok. 28%). Ubóstwo jest zjawiskiem współwystępującym z innymi dysfunkcjami. Jako główny czynnik trudnej sytuacji życiowej rodziny występuje bezrobocie, bowiem ono prowadzi do ubóstwa. W 2010r. występowało ono w 5 327 rodzinach (wzrost w stosunku do 2009r. o ok. 35%). Duża liczba osób i rodzin jako uzasadnienie do korzystania z pomocy społecznej wykazywała długotrwałą lub ciężką chorobę (było to

4 199 rodzin - wzrost w stosunku do 2009r. o ok. 14%) oraz niepełnosprawność (2 695 rodzin - wzrost w stosunku do 2009r. o ok. 11%). Wzrosła także liczba rodzin, która nie była w stanie prawidłowo wywiązywać się z funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jako okoliczność dotyczyła 1 742 rodzin – wzrost w stosunku do 2009r. o ok. 8%. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w większości przypadków dotyczyła rodzin niepełnych.

2. Świadczenia z pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku przyznał w drodze decyzji administracyjnej – w ramach zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej – świadczenia 12 034 osobom z 8 794 rodzin.

Pośród ogólnej liczby 60 375 decyzji wydanych w 2010r. przez MOPR w sprawie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej 65 osób złożyło 82 odwołania, z czego organ odwoławczy:

- ✓ utrzymał w mocy 65 decyzji,
- ✓ uchylił i skierował do ponownego rozpatrzenia 12 decyzji ,
- ✓ 1 decyzję uchylił i umorzył postępowanie organu I instancji,
- ✓ wydał 3 postanowienia o odmowie rozpatrzenia odwołania w związku z uchybieniem terminu do wniesienia odwołania.

Do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku 6 klientów złożyło skargę na decyzję, z czego 5 zostało oddalonych, 1 skarga jest trakcie rozstrzygania.

2.1. Zadania gminy

2.1.1. Zadania własne gminy

Świadczenia pieniężne

Tabela nr 3. Liczba rodzin/osób w rodzinach oraz kwoty wypłat świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych gminy

Lp.	Formy pomocy	2009			2010		
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki stałe*	1280	1547	4 740 875	1 321	1560	4 871 545
2.	Zasiłki okresowe	5 192	10 848	6 629 000	6 090	11725	7 588 149
3.	Zasiłki celowe ogółem, w tym:	7 160	15 188	8 231 581	7 654	15798	6 069 559
	- na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	9	18	10 850	10	20	14 700
	- zasiłki specjalne celowe	1 486	3 432	756 246	1 538	3583	878 985
4.	Sprawienie pogrzebu	29	37	44 311	43	64	87 729

*Zasiłki stałe od 01.08.2009 r. są zadaniem własnym gminy finansowanym w całości dotacją z budżetu państwa (brak możliwości podziału rodzin i osób w rodzinach w poz.1; (w okresie 01.01.- 31.07.2009r. koszt wypłat zasiłku stałego wynosił 2 724 528,34 zł, zaś w okresie 01.08.- 31.12.2009r. koszt ten wynosił 2 016 347,12 zł).

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Tabela Nr 4. Liczba świadczeniobiorców oraz koszt opłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zadań własnych gminy

Lp	Formy pomocy - zadania własne gminy	Liczba świadczeniobiorców za których opłacana była składka	Koszt składek w 2010r.
1.	Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnemu z innego tytułu	1012	340 436
2.	Osoby bezdomne wychodzące z bezdomności niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	2	240

3.	Osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	55	13 027
Razem		1069	353 703

Gminny program osłonowy

Stosownie do art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 19 pkt 16 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych odpowiednio gminy i powiatu należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zgodnie z Uchwałą Nr LI/642/10 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 21 stycznia 2010r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku od 03.03.2010r. realizował ww. program osłonowy (w dniu 16 lutego 2010r. została opublikowana ww. uchwała, która weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego, z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2010r.).

Pomoc lekowa udzielana była mieszkańcom Miasta Białegostoku znajdującym się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszącym wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

Z pomocy skorzystali emeryci, osoby przewlekle chore w wieku produkcyjnym i osoby niepełnosprawne, których dochód nie przekraczał kwoty:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 715,50 zł, tj. 150% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, określonego zgodnie z art. 8 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej,
- dla osoby w rodzinie - 526,50 zł, tj. 150% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, określonego zgodnie z art. 8 ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc finansowa na zakup leków przysługiwała w wysokości wydatków poniesionych na ten cel, jednak nie więcej niż:

- 105,30 zł w przypadku 1 osoby uprawnionej w rodzinie (tj. 30% z 351zł, kryterium dochodowego na osobę w rodzinie),
- 157,95 zł w przypadku 2 osób uprawnionych w rodzinie (tj. 45% z 351zł, kryterium dochodowego na osobę w rodzinie),
- 210,60 zł w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych w rodzinie (tj. 60% z 351zł, kryterium dochodowego na osobę w rodzinie).

Kwota pomocy wypłaconej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach Programu osłonowego wyniosła 199 990,45 zł. Stanowi to 88,7% kwoty udokumentowanych wydatków na leki poniesionych przez osoby uprawnione.

Tabela Nr 5. Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków na leki w 2010r. - w ramach gminnego programu osłonowego

Liczba rodzin	850
Liczba osób uprawnionych: w tym:	911
- niepełnosprawnych	592
- przewlekle chorych w wieku produkcyjnym	265
- w wieku emerytalnym	54
Liczba wniosków ogółem: w tym	2 403
1 os. uprawniona	2 276
2 os. uprawnione	111
3 i więcej os. uprawnionych	16
Kwota przyznanej pomocy /w zł/	199 990,45
Kwota udokumentowanych wydatków na leki /w zł/	225 460,53

W związku z dużym zainteresowaniem ww. programem Ośrodek uznał za celowe jego kontynuację w 2011r. W związku z tym MOPR zgłosił pod obrady Rady Miejskiej projekt programu, który dnia 8 listopada 2010r. został przyjęty Uchwałą Nr LXI/802/10 Rady Miejskiej Białegostoku w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku i jest realizowany od 1 stycznia 2011r.

Pomoc państwa w zakresie dożywiania

Program realizowany był w oparciu o ustawę z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Powyższy program przewiduje wsparcie w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności. Pomoc w ramach programu może być przyznana, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Uchwałą Nr XXVI/301/08 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 31 marca 2008r. zostały określone warunki odpłatności za pomoc w formie posiłku udzielonego w ramach ww. programu, co pozwoliło na skorzystanie z tej formy pomocy większej ilości osób/rodzin.

Tabela Nr 6. Pomoc w zakresie dożywiania

Wyszczególnienie		Liczba osób	Koszt ogółem (w zł)	Środki własne (w zł)	Dotacja (w zł)
Liczba osób objętych programem ogółem, w tym korzystających z:		15 900	7 441 247	2 185 261	5 255 986
posiłku	ogółem	5 529	1 139 434	266 017	873 417
	dzieci do 7 roku życia	1 049			
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	3 713			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	563	771 633	381 813	389 820
	dożywianie dzieci zgłoszonych przez szkoły (bez konieczności wydawania decyzji)	204	65 248	12 821	52 427
zasiłku celowego	ogółem	13 624	5 385 601	1 504 777	3 880 824
	dzieci do 7 roku życia	2 134			
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	2 196			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	9 328			
utworzenie lub doposażenie punktów żywnościowych			79 331	19 833	59 498

W 2010r. w ramach programu dożywianiem objęto 15 900 osób (w 2009r. - 14 378 osób), które otrzymały pomoc na łączną kwotę 7 441 247 zł (w 2009r. łączna kwota pomocy wynosiła 6 435 204 zł). W 2010r. z posiłków skorzystało 4 762 dzieci, oznacza to że nastąpił wzrost w stosunku do 2009r., w którym z posiłków korzystało 3 498 dzieci (wzrost o ok. 36%).

Od stycznia 2009r. weszła w życie zmiana ustawy, zgodnie z którą w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor placówki udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej o udzieleniu pomocy. Udzielenie pomocy nie wymaga ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej. W związku z wejściem w życie powyższej zmiany MOPR w Białymstoku w 2010r. opłacał posiłki 204 dzieciom na łączną kwotę 65 248 zł (w 2009r. było to odpowiednio: 87 dzieci, kwota opłaty - 14 435 zł).

Na realizację Programu z budżetu Państwa MOPR w Białymstoku uzyskał dotację celową w wysokości 5 255 986 zł, którą w całości wykorzystał. Dotacja stanowiła 73% wydatków poniesionych przez MOPR w ramach Programu.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

W roku 2010 usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczone były przez trzy podmioty:

- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Obowiązujące w 2010r. ceny odpłatności za 1 godzinę usług wynosiły: 14,85 zł (PCK, PKPS) oraz 14,40 zł (Caritas). Rada Miejska Białegostoku Uchwałą Nr XXVI/248/04 z dnia 31 maja 2004r. ustaliła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zgodnie z nią ustalano odpłatność za świadczone usługi.

Tabela Nr 7. Liczba rodzin/osób w rodzinach oraz kwota świadczeń w zakresie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy

Formy pomocy	2009			2010		
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	322	377	1 971 092	326	326	2 174 684

Od 7 lipca 2008r. świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z chorobą Alzheimera, bowiem Prezydent Miasta Białegostoku podpisał Załącznik Nr 4 Regulaminu Organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku, ul. Baranowicka 203, zgodnie z którym przyznawana jest ww. pomoc. Obowiązująca cena odpłatności za jedną godzinę usługi w 2010r. wynosiła 3,72 zł. W 2010r. z ww. formy pomocy skorzystały 23 osoby, zaś w 2009r. - 18 osób.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Praca socjalna jako forma wsparcia ma na celu przeciwdziałanie skutkom pojawiających się zagrożeń związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny lub jej członków.

Pracą socjalną w środowisku lokalnym w 2010r. objęto 12 059 osób i rodzin.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej podejmowali m.in. działania takie jak:

- rozpoznawanie i ustalanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin dysfunkcyjnych, które z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, bezdomności, narkomanii lub innych okoliczności, znalazły się w trudnej sytuacji życiowej,
- informowanie osób/rodzin o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy, m.in. o możliwości uzyskania świadczeń rodzinnych, alimentów i ich podwyższenia, zastosowania ulgi bądź umorzenia ich spłaty, a także o możliwości umorzenia zaległości czynszowych, uzyskania dodatku mieszkaniowego,
- planowanie i monitorowanie wydatków - wspólnie z klientem - m.in. należności mieszkaniowych oraz edukowanie w zakresie gospodarowania budżetem domowym,
- aktywizowanie klienta do rejestracji w urzędzie pracy, do podjęcia pracy stałej lub dorywczej, prac społecznie użytecznych oraz motywowanie do uczestnictwa w kursach, szkoleniach, umożliwiających nabycie umiejętności poszukiwania pracy, podwyższenia kwalifikacji; wydawanie „karty aktywności zawodowej bezrobotnego” celem dokumentowania faktu poszukiwania pracy przez osobę bezrobotną,
- monitorowanie - we współpracy z pielęgniarką środowiskową i lekarzem rodzinnym - funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, pomoc w realizacji recept, w uzyskaniu dostępu świadczeń zdrowotnych,
- pomoc w uzyskaniu uprawnień do świadczeń emerytalno – rentowych w ZUS i KRUS, świadczeń ze środków PEFRON,
- pomoc w kompletowaniu dokumentów do: Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku w celu uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, szkół w celu uzyskania stypendiów, Sądów, komorników lub działu świadczeń rodzinnych w celu uzyskania alimentów, działu świadczeń rodzinnych w celu nabycia uprawnień do zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz celem uzyskania dodatku mieszkaniowego,
- informowanie o możliwości uzyskania ulg oraz o uprawnieniach przysługujących osobie niepełnosprawnej,

- pomoc w redagowaniu pism urzędowych, takich jak podania, pozwy do sądów, itd. oraz wydawanie klientom zaświadczeń do instytucji i organizacji społecznych m.in. do Sądu, Policji, Komornika Sądowego, Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Białymstoku, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku, Wojewódzkiej Poradni Zdrowia Psychicznego w Białymstoku, organizacji pozarządowych, przedszkoli, szkół, uczelni,
- występowanie do Zarządu Mienia Komunalnego w Białymstoku celem poparcia wniosków osób i rodzin o przydział lokalu socjalnego,
- kontaktowanie się z administracją osiedlową celem naprawy usterek występujących w mieszkaniach podopiecznych,
- kontaktowanie się z pedagogami szkolnymi, wychowawcami i kuratorami celem poprawy funkcjonowania rodziny,
- pomoc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu problemów przemocy w rodzinie, kierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej celem założenia Niebieskiej Karty oraz do rodzinnego poradnictwa specjalistycznego w celu uzyskania specjalistycznej porady np. prawnika, psychologa,
- prowadzenie poradnictwa i edukacji w obszarze opieki i wychowywania dzieci,
- wskazywanie rodzicom instytucji, w których mieli możliwości uzyskania diagnozy rozwoju i rehabilitacji dzieci,
- współpraca z dzielnicowymi poprzez wspólne wejścia w środowisko, monitorowanie środowisk z istniejącym problemem przemocy w rodzinie lub zagrożonych patologią, przeprowadzanie rozmów wyjaśniających i ostrzegawczych,
- pomoc w zapewnieniu realizacji postanowień sądu o przyjęcie osoby chorej do szpitala psychiatrycznego,
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych spraw rodzinnych poprzez kontakt z lekarzami rodzinnymi, najbliższą rodziną, sąsiadami,
- podejmowanie interwencji socjalnej w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia, szczególnie w sprawach dotyczących małoletnich, osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych oraz z zaburzeniami psychicznymi, poprzez wzywanie funkcjonariuszy policji, także z udziałem innych służb jak np.: lekarz rodzinny, pracownicy Pogotowia Ratunkowego, administracji osiedlowej,
- pracownicy socjalni występowali w charakterze świadków swoich podopiecznych w prowadzonych sprawach w Sądach, na Komisariatach Policji,
- pomoc osobom i rodzinom w uzyskaniu wsparcia w formie żywności, odzieży, obuwia z Caritas, PCK, PKPS,
- pomoc w realizacji programów usamodzielnienia młodzieży opuszczającej rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- mobilizowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do podjęcia specjalistycznego leczenia psychiatrycznego,
- występowanie z wnioskami do Sądu o objęcie rodzin nadzorem kuratora oraz o umieszczenie osób w domu pomocy społecznej bez ich zgody,
- udzielanie informacji osobom i rodzinom zagrożonym problemem alkoholizmu o możliwości podjęcia terapii, motywowanie osób/rodzin do utrzymania abstynencji od alkoholu, współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku, rozpoznawanie sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu, prowadzenie rozmów z sąsiadami, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kierowanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku w sprawie leczenia osób uzależnionych od alkoholu.

Praca socjalna była również realizowana za pomocą kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym. To nowoczesne narzędzie wykorzystywane jest na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej klientów i ich rodzin oraz w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakt socjalny określa sposób współdziałania klienta z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W 2010r. realizowano 518 kontraktów socjalnych (w 2010r. – zawarto 474 kontraktów oraz kontynuowano 44 kontrakty zawarte w poprzednich latach). Spośród wszystkich osób, z którymi zawarto kontrakty, 401 osób zakończyło pozytywnie realizację ustalonych działań, 61 osób zerwało zawartą umowę, zaś 2 osoby zmarły w trakcie realizacji kontraktu. Pozostałe kontrakty są nadal realizowane.

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki podpisano 331 kontraktów socjalnych (liczba kontraktów zawarta jest w ogólnej liczbie tj. w 518 kontraktach socjalnych), przy czym:

- ✓ 32 osoby przerwały udział w projekcie,
- ✓ 299 osób zakończyło udział w projekcie.

2.1.2. Zadania zlecone gminie

Specjalistyczne usługi opiekuńcze na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych świadczone były dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela Nr 8. Udzielone świadczenia oraz koszt udzielonych świadczeń

Formy pomocy - zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	2010		
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	24	27	226 045

2.2. Zadania powiatu

2.2.1. Zadania własne powiatu

2.2.1.1. Rodzinna opieka zastępcza

Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, jak również pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym jest jednym z elementów zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Wysokość tej pomocy uzależniona jest od kilku kryteriów:

- dochodu dziecka: renty wraz z dodatkiem dla sierot zupełnych, zasiłku pielęgnacyjnego, otrzymywanych alimentów oraz kwoty odpowiadającej dochodom uzyskiwanym z majątku dziecka,
- wieku dziecka,
- stanu zdrowia dziecka,
- niedostosowania społecznego dziecka, jeżeli wykazuje ono przejawy demoralizacji w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Tabela Nr 9. Kwoty pomocy pieniężnej przyznawanej w roku 2010 rodzinom zastępczym na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka

Lp.	Wiek dziecka	Kwota w zł
1.	do ukończenia 7 roku życia	988, 20
2.	do ukończenia 7 roku życia, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	1 317, 60
3.	od 7 do 18 roku życia	658, 80
4.	od 7 do 18 roku życia, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności	988, 20

W 2010r. na terenie Białegostoku funkcjonowało łącznie 199 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 264 dzieci.

Tabela Nr 10. Szczegółowa liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w ciągu roku

Lp.	Typ rodziny zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	Liczba umieszczonych dzieci
1.	spokrewniona z dzieckiem	174	218
2.	niespokrewniona z dzieckiem	19	26
3.	niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza wielodzietna	4	15
4.	niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna	1	3
5.	niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego	1	2
Ogółem		199	264

Tabela Nr 11. Szczegółowa liczba zawodowych rodzin zastępczych w poszczególnych miesiącach 2010r.

Lp.	wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	o charakterze pogotowia rodzinnego	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
2.	wielodzietna	7	7	7	5	5	5	6	6	6	6	6	6
3.	specjalistyczna	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1

W zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych przebywało w roku 2010:

- 8 dzieci - w rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego,
- 24 dzieci - w rodzinie zastępczej wielodzietnej,
- 3 dzieci - w rodzinie zastępczej specjalistycznej.

Tabela Nr 12. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w okresie dwóch ostatnich lat

Lp.	wyszczególnienie	2009	2010
1.	Liczba rodzin zastępczych	194	199
2.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	255	264

W okresie styczeń – grudzień 2010r. utworzono 38 rodzin zastępczych dla 61 dzieci, natomiast 31 małoletnich wychowanków opuściło rodzinę zastępczą z niżej wymienionych przyczyn:

- powrót do rodziny naturalnej – 8 dzieci,
- umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej – 12 dzieci,
- umieszczenie w innej rodzinie zastępczej – 8 dzieci,
- adopcja – 3 dzieci.

Liczba rodzin zastępczych w ciągu całego roku ulegała zmianom. Przyczyną zmian był fakt rozwiązania części rodzin zastępczych, rozpoczęcie procesu usamodzielnienia wychowanków, a także zmiana przez nich planów życiowych, kilka rodzin zmieniało miejsce zamieszkania.

Tabela Nr 13. Zakres wypłaconej w 2010 roku pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych

Rodzaj pomocy pieniężnej	TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ:						Łącznie kwota w zł
	spokrewnione		niespokrewnione		zawodowe		
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	
na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	3 011	1 912 928	350	309 991	220	200 695	2 423 614
pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej	38	75 944	6	10 900	15	28 170	115 014
wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych	-	-	-	-	98	286 122	286 122
Razem							2 824 750

W 2010r. wydano 182 decyzje administracyjne w sprawie opłaty rodziców biologicznych za pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Białegostoku oraz dzieci pochodzących z Białegostoku, ale umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu. W przypadku czterech rodziców biologicznych została ustalona opłata za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej. Z tego tytułu w 2010 roku pozyskano łącznie 3 031 zł.

W 2010r. zostało wydanych 345 decyzji administracyjnych w sprawie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych (przyznających pomoc po raz pierwszy i zmieniających), w tym 55 decyzji administracyjnych przyznających jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka.

Trzy rodziny zastępcze złożyły odwołania od 4 decyzji administracyjnych. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku orzekło:

- ✓ uchylenie decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia - 3,
- ✓ uchylenie decyzji i rozstrzygnięcie -1.

Od 31 października 2008r. w dyspozycji Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku pozostawał lokal mieszkalny o łącznej powierzchni użytkowej 111,21 m² przy ul. Nowy Świat 4, który na czas pełnienia funkcji użyczony był rodzinie pełniącej funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej. Obecnie zamieszkuje w tym mieszkaniu zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza z pięciorgiem niespokrewnionych dzieci.

Z darowizn pieniężnych wpłaconych w latach ubiegłych przez firmy z Białegostoku na rzecz rodzin zastępczych, w grudniu 2010r. zakupiono 30 najuboższym rodzinom zastępczym paczki świąteczne.

Z inicjatywy Ośrodka w 2010r. rodziny zastępcze po raz kolejny wyjechały na wypoczynek wakacyjny do ośrodka Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Droga” w Jastarni. Wypoczynek był połączony z terapią dla dzieci i rodzin. Łącznie wyjechało 8 rodzin zastępczych z dziećmi (26 osób). W wyjeździe wziął udział terapeuta Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Białymstoku oraz asystent rodzinny Działu Rodzinnej Opieki Zastępczej.

W okresie marzec – grudzień 2010r. zatrudniono asystenta rodziny, co wynikało z kontynuacji programu pn. „Odzyskać grunt pod nogami”, realizowanego w 2009r. Pod opieką asystenta przebywało 15 rodzin zastępczych z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Z powiatami właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej zawierane są porozumienia w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie w kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej.

W 2010 roku w sprawie 15 dzieci pochodzących z Miasta Białegostoku i umieszczonych na terenie innych powiatów zawartych było 14 nowych porozumień, o których mowa wyżej, natomiast w sprawie 6 dzieci pochodzących z innych powiatów i umieszczonych na terenie Miasta Białystok zawarto w ww. okresie 4 nowe porozumienia w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

2.2.1.2. Interwencja kryzysowa i pomoc w sprawach przemocy

Działający w strukturach MOPR Ośrodek Interwencji Kryzysowej, jest ośrodkiem o zasięgu lokalnym, którego podstawowym zadaniem jest podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w sytuacji nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego w szczególności: przemocą domową, tragicznym wydarzeniem życiowym, utratą, osieroceniem, żałobą, problemem samobójstwa, trudnościami wychowawczymi, kryzysem małżeńskim, kryzysem spowodowanym ubóstwem, bezrobociem, długotrwałą chorobą, bezradnością.

W roku 2010 przeprowadzono 6 443 interwencje. Z pomocy Ośrodka skorzystały łącznie 2 154 osoby – w tym: 1 096 osób po raz pierwszy, zaś 1 058 – to osoby, którym już wcześniej udzielano pomocy w postaci poradnictwa w OIK. Schronienia w hostelu udzielono 100 osobom, w tym: 54 kobietom, objętym pomocą stosownie do zgłaszanych problemów oraz 46 dzieciom.

Tabela Nr 14. Wyżej wymienione osoby pochodziły z następujących środowisk:

Rodzaj środowiska	Liczba osób
rodzina	668
rodzina niepełna	122
konkubinat	32
rodzina zastępcza	11
osoba samotna	29
emeryci, renciści	28

Tabela Nr 15. Zgłaszane do OIK problemy

Rodzaj problemu	Liczba osób
alkoholizm	312
narkomania	7
inne uzależnienia	12
dorosłe dzieci alkoholików	38
bezrobocie	36
bezradność	59

bezdomność	39
eksmisja, zagrożenie eksmisją	4
konflikt małżeński	163
konflikt rodzinny	122
inne konflikty	149
problemy wychowawcze	20
konflikt z prawem	4
handel kobietami	3
osoba doznająca przemocy	360
osoba stosująca przemoc	34
sekty	0
wypadek losowy	14
żałoba	18
myśli samobójcze	34
choroba psychiczna	26
zaburzenia psychiczne i emocjonalne	89
niepełnosprawność	15
wielodzietność	4
ochrona macierzyństwa	3

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo psychologiczne

W roku 2010 w OIK pracowało 6 psychologów. Udzielono 1 215 porad psychologicznych. Zakres problemów, z jakimi zgłaszali się klienci OIK obejmował: przemoc, kryzysy rozwojowe i sytuacyjne, zaburzenia emocjonalne, współzależnienie i uzależnienie od alkoholu, kryzysy rodzinne, zaburzenia osobowościowe, zaburzenia czynnościowe (nerwice).

Poradnictwo pedagogiczne

W związku z problemami wychowawczymi udzielono 111 porad pedagogicznych.

Poradnictwo prawne

W roku 2010 udzielono w OIK 788 porad prawnych. Większość z nich dotyczyła prawa rodzinnego, pracy, lokalowego oraz prawa karnego z zakresu przemocy w rodzinie.

Poradnictwo rodzinne

Klientom Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielono 1 541 porad rodzinnych.

Poradnictwo mieszkaniowe

W roku 2010 udzielono również 71 porad związanych z wynajmem mieszkań z zasobów mienia komunalnego. Pracownicy OIK w wielu wypadkach pomagali klientom wypełniać wnioski do ZMK.

Poradnictwo psychiatryczne

W ostatnim kwartale 2010r. został zatrudniony psychiatra w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób objętych programem, który udzielił 27 konsultacji.

Grupy działające w OIK

Grupy wsparcia i terapeutyczne

Na terenie OIK w 2010 roku działały 2 grupy wsparcia oraz 2 grupy terapeutyczne dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych. Grupy prowadzone były przez 4 psychologów oraz specjalistę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku 2010 odbyły się 33 spotkania grup wsparcia, w których uczestniczyły 22 kobiety oraz 33 spotkania grup terapeutycznych, w których wzięły udział 32 osoby. W czasie spotkań grupowych kobiety były edukowane i wspierane oraz miały możliwość nauki konstruktywnych zachowań, zmierzających do przerwania relacji przemocy. Grupy terapeutyczne dały możliwość pogłębionej pracy nad problemami psychologicznymi wynikającymi z konsekwencji pozostawania w sytuacji przemocy. W wyniku udziału w grupach uczestniczki miały możliwość nauczenia się dbania o bezpieczeństwo własne oraz dzieci, konstruowania planu bezpieczeństwa, rozpoznawania czynników wyzwalających przemoc oraz mechanizmów wikłania się w relacje oparte na przemoc, podejmowania działań sprzyjających zwiększaniu mocy osobistej, egzekwowania wsparcia od instytucji do tego uprawnionych, tworzenia i mobilizowania osobistego systemu wsparcia. Grupy prowadzone były w oparciu o dynamikę procesu grupowego z wykorzystaniem elementów terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach oraz technikach relaksacyjnych.

Grupa socjoterapeutyczna dla dzieci

W roku 2010 grupy socjoterapeutyczne spotykały się w okresach: styczeń - czerwiec 2010r. (cykl spotkań rozpoczęty we wrześniu 2009r.), wrzesień 2010r. – przewidywany termin zakończenia czerwiec 2011r. Na zajęcia grup socjoterapeutycznych przyjęto łącznie 19 dzieci w wieku od 7 – 13 lat. W roku 2010 odbyło się łącznie 30 spotkań, podczas których realizowane były cele terapeutyczne, edukacyjne oraz poznawcze w kierunku zmiany – likwidowania skutków urazu, głównie bycia świadkiem i ofiarą przemocy domowej, urazu rozwodu rodziców, urazu wychowywania się w rodzinie alkoholowej, oparte na technice socjoterapeutycznej, tj. rundka, drama, arteterapia, zabawy ruchowe, mini edukacja, trening umiejętności.

Grupa edukacyjna dla rodziców dzieci z grupy socjoterapeutycznej

W roku 2010 w ramach realizacji zadań programu „Ku normalności” odbywały się spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów dzieci. Uczestnikami spotkań były przede wszystkim matki dzieci uczęszczających na socjoterapię oraz matki korzystające z indywidualnych porad pedagogicznych w Ośrodku. W 2010r. odbyły się 4 takie spotkania, w których uczestniczyło 8 rodziców. Rodzice na spotkaniach edukacyjnych uzyskiwali wiedzę z zakresu skutecznych metod wychowawczych oraz komunikacji interpersonalnej. Charakter grupy był otwarty. Udział w niej odbywał się na zasadach dobrowolności z możliwością indywidualnych konsultacji.

Realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych

W 2010r. były realizowane trzy edycje programu. Pierwszy cykl trwał od września 2009r. do czerwca 2010r. Drugi cykl rozpoczął się we wrześniu 2010 i będzie kontynuowany do czerwca 2011r. W roku 2010 oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi w OIK objętych zostało łącznie 20 osób. Zdecydowana większość uczestników, bo 18 osób, to mężczyźni, którzy zgłosili się dobrowolnie do uczestnictwa w programie. Natomiast dwie osoby zostały zobowiązane do uczestnictwa przez sąd. W roku 2010 wykonano łącznie 35 grupowych spotkań w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego. W roku 2010 odbyło się 137 spotkań indywidualnych z 92 osobami stosującymi przemoc. Trzecia edycja programu miała miejsce w Areszcie Śledczym. W lipcu 2010r. zostało zawarte porozumienie między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Białymstoku a Aresztem Śledczym w Białymstoku dotyczące prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla osadzonych. Zajęcia rozpoczęły się w sierpniu 2010r. i zakończyły się w styczniu 2011r. Były prowadzone przez 2 pracowników OIK. Od sierpnia do końca grudnia 2010r. w Areszcie Śledczym odbyło się 30 spotkań, w których uczestniczyło 12 osadzonych. Podstawowym celem programu korekcyjno-edukacyjnego jest wypracowanie przez klienta sposobów osiągnięcia swoich celów bez stosowania przemocy oraz nauczenie go radzenia sobie ze swoją złością, gniewem i agresją, tak by umiał tworzyć i realizować strategie radzenia sobie z pojawiającymi się w jego życiu problemami wywołującymi frustrację i wynikającą z niej agresję.

W kwietniu 2010r. na prośbę uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego powstała grupa wsparcia. Spotkania odbywały się raz w miesiącu w soboty. Od kwietnia do czerwca 2010r. odbyły się 3 spotkania, w których uczestniczyły 4 osoby.

W roku 2010 pracownicy OIK przeprowadzili na terenie Ośrodka oraz w środowiskach rodzinnych 168 spotkań i konsultacji z osobami stosującymi przemoc oraz potencjalnymi uczestnikami oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Ogółem pracę indywidualną prowadzono 325 godzin, pracę grupową – 407,5 godzin. Pracę indywidualną w OIK prowadziło 10 pracowników, pracę grupową – 3 pracowników.

Hostel dla kobiet i kobiet z dziećmi

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił schronienia w hostelu 54 kobietom i 46 dzieciom. Okres pobytu w ww. hostelu wynosił w roku 2010 - zgodnie z Uchwałą Nr XXVI/250/04 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 31 maja 2004 r. w sprawie organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, mieszkaniach chronionych i ośrodkach interwencji kryzysowej - 14 dni. W wyjątkowych wypadkach okres schronienia w hostelu był przedłużany do trzech miesięcy łącznego pobytu. W roku 2010 na wniosek 28 kobiet przedłużono im pobyt w hostelu, przy czym z maksymalnego, tj. trzymiesięcznego okresu pobytu skorzystało 9 kobiet.

W 2010 roku 24 osobom wydano decyzje w związku z przedłużeniem pobytu w hostelu OIK. Siedem z tych decyzji dotyczyło kobiet spoza miasta Białystok. W 15 przypadkach odstąpiono od naliczania odpłatności za pobyt. W przypadku 4 osób wystąpiono o zwrot kosztów pobytu do gmin, w których kobiety korzystające ze schronienia w OIK miały ostatni stały meldunek. Jedna osoba pierwszą część pobytu opłacała sama, za pozostały okres schronienia w hostelu należności zwróciła gmina ostatniego stałego miejsca jej zameldowania. Osiem kobiet zwracało koszty pobytu w OIK samodzielnie. Jedna z kobiet odwołała się od decyzji naliczającej odpłatność do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białymstoku. Decyzja MOPR została utrzymana w mocy.

Współpraca z innymi instytucjami

Pracownicy OIK przeprowadzili 9 szkoleń adresowanych do pracowników służb patrolowo - interwencyjnych Komendy Miejskiej Policji w Białymstoku dotyczących interwencji domowej w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieska Karta”. Prowadziło je 6 pracowników OIK, a w każdym szkoleniu wzięło udział 25 funkcjonariuszy.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej brał aktywny udział w kolejnej edycji programu „Bez domu, ale nie bez pomocy”. W programie uczestniczyli m.in. Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku oraz Areszt Śledczy w Białymstoku przy współudziale studentów kierunków pedagogicznych wyższych uczelni białostockich. Celem programu była ochrona życia i zdrowia osób bezdomnych i bezradnych oraz prowadzenie wśród bezdomnych i zagrożonych zjawiskiem bezdomności działalności informacyjnej dotyczącej zasad i form korzystania z usług placówek pomocowych. W ramach ww. programu w dwóch pracownikach OIK przeprowadziło na terenie Aresztu Śledczego 10 spotkań, dla wytypowanej grupy więźniów. Cykl cotygodniowych spotkań rozpoczął się w styczniu 2010r.

W roku 2010 pracownicy Ośrodka uczestniczyli w 34 rozprawach sądowych w charakterze świadków.

Udział w akcjach organizowanych w Białymstoku

Pracownicy OIK brali udział w następujących przedsięwzięciach zorganizowanych na terenie miasta Białystok:

- wystąpienie na Konferencji Metodycznej na temat „Pomoc dziecku krzywdzonemu i jego rodzinie – podejście interdyscyplinarne”. Konferencja była skierowana do pedagogów, psychologów, nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, pracowników ośrodków szkolno – wychowawczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, świetlic szkolnych i socjoterapeutycznych, organizacji pozarządowych i instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny, przedstawicieli Rad Rodziców szkół województwa podlaskiego,

- 1 pracownik brał udział w III Dniu dla życia organizowanym przez Klub Myśli Psychologicznej działający przy I Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza w Białymstoku,

- 4 pracowników brało udział w „Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw” organizowanym przez Sąd Rejonowy w Białymstoku.

Procedura „Niebieskiej karty”

Ośrodek Interwencji Kryzysowej koordynował procedurę Niebieskich Kart dla Pomocy Społecznej, współpracując w tym zakresie z pracownikami socjalnymi z Zespołów Pracowników Socjalnych MOPR, Policją, kuratorami, Służbą Zdrowia. W ramach tej współpracy pracownicy socjalni OIK wszczęli i prowadzili w 2010r. 133 procedury „Niebieskich Kart”.

2.2.1.3. Usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo - wychowawcze

Wychowankowie osiągnący pełnoletność w rodzinie zastępczej i opuszczający placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, objęci byli pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Pomoc ta udzielana była w formie:

- ✓ pieniężnej na usamodzielnienie,
- ✓ pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- ✓ rzeczowej na zagospodarowanie,
- ✓ pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- ✓ pomocy w uzyskaniu zatrudnienia,
- ✓ pracy socjalnej.

Spośród 22 wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletność w rodzinie zastępczej w 2010 roku:

- 14 pełnoletnich wychowanków pozostało w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia szkoły rozpoczętej przed 18 rokiem życia,
- 8 opuściło rodzinę zastępczą i rozpoczęło proces usamodzielnienia.

W 2010r. zostało wydanych 407 decyzji administracyjnych (przyznających pomoc po raz pierwszy i zmieniających) w sprawie przyznania pomocy usamodzielnianym wychowankom, w tym:

- 322 na kontynuowanie nauki,
- 30 na usamodzielnienie,

- 41 na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 14 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (mieszkania chronionego).

W 2010 roku czterech usamodzielnianych wychowanków złożyło odwołanie od 4 decyzji administracyjnych w sprawie pomocy z tytułu usamodzielnienia. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku orzekło:

- ✓ uchylenie decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia – 1,
- ✓ uchylenie decyzji w części i utrzymanie w mocy w części – 1,
- ✓ uchylenie decyzji i rozstrzygnięcie – 2.

Tabela Nr 16. Wysokość i zakres pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i na zagospodarowanie w formie rzeczowej

Lp.	Usamodzielniani	pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		pomoc pieniężna na usamodzielnienie		pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej		Kwota świadczeń łącznie
		Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Razem
1.	z rodzin zastępczych	142	567 320	16	69 174	23	113 219	749 713
2.	z placówek	75	307 474	14	72 468	18	88 770	468 712

Wychowankom uczącym się przysługuje pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości 494,10 zł miesięcznie. Przeciętna wysokość przyznanej w 2010r. pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej wynosiła 4 927 zł (maksymalna wartość pomocy możliwa do przyznania wynosi 4 941 zł). W ramach tej pomocy wychowankowie zakupują m.in. meble, sprzęt gospodarstwa domowego i RTV, pomoce naukowe, materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu mieszkania itp.

Pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłaca się wychowankom, po ukończeniu przez nich nauki. W uzasadnionych przypadkach świadczenie to może zostać wypłacone w trakcie trwania nauki. Wysokość pomocy zależy m.in. od tego czy wychowanek opuszcza placówkę czy rodzinę zastępczą, od formy opuszczonej rodziny zastępczej oraz od okresu pobytu w rodzinie zastępczej lub w placówce. Aktualnie wysokość tej pomocy kształtuje się od 1 647 zł do 6 588 zł. Warunkami podstawowymi, które uwzględnia się przy przyznawaniu pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie są w szczególności:

- wysokość dochodu wychowanka,
- co najmniej roczny pobyt w rodzinie zastępczej lub placówce,
- dotrzymanie przez wychowanka warunków realizacji programu usamodzielnienia.

W okresie styczeń – grudzień 2010r. dziewięcioro usamodzielnianych wychowanków zamieszkiwało w trzech mieszkaniach chronionych na terenie miasta Białegostoku. W ww. mieszkaniach jest 8 miejsc wykorzystywanych rotacyjnie. Dwa mieszkania są przeznaczone na potrzeby dziewcząt, jedno zaś na potrzeby usamodzielnianych chłopców.

Łączny koszt utrzymania mieszkań chronionych w 2010 roku wyniósł 23 133 zł.

2.2.1.4. Placówki opiekuńczo – wychowawcze

W roku 2010 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydał 623 decyzji dotyczących placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela Nr 17. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

2010r.	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka”	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dwójka”	Pogotowie Opiekuńcze ul. Orla 2	Nasz Dom: Dobry Pasterz ul. Mickiewicza 13	Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 ul. Hugo Kollataja 67 m 29	Rodzinny Dom Dziecka Św. Rodziny z Nazaretu ul. Nowa 32 A	Środowiskowy Dom Rodzinny „Nasz Dom” ul. Proletariacka 21	Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie innych powiatów	Ogółem
skierowania	16	87	69	7	0	5	15	0	199

decyzje w sprawie opłaty	47	67	62	18	1	2	8	4	209
decyzje wygaszające	24	39	45	10	0	3	3	5	129
decyzje umarzające	16	17	16	14	8	10	0	2	83
decyzje uchylające	0	1	0	0	0	0	0	0	1
postanowienia	0	1	0	1	0	0	0	0	2
Ogółem	103	212	192	50	9	20	26	11	623

Pracownicy Działu Pomocy Instytucjonalnej MOPR uczestniczyli w posiedzeniach Stałych Zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo - wychowawczej odbywających się w ww. placówkach.

Tabela Nr 18. Liczba świadczeniobiorców oraz koszt w zakresie opłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne (łącznie ze składkami za dzieci przebywające w placówkach niepublicznych)

Formy pomocy	Liczba świadczeniobiorców, za których opłacana była składka	Koszt składek w 2010r.
Dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje wychowawcze lub opiekuńcze lub w DPS, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	196	89 903

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka”

Na dzień 31.12.2010r. liczba miejsc w placówce wynosiła 73, w tym:

- ✓ 30 – placówka socjalizacyjna,
- ✓ 23 – mieszkania usamodzielnienia,
- ✓ 20 – placówka wsparcia dziennego.

W roku 2010 funkcjonowanie placówki i całodobową opiekę nad wychowankami zapewniało 42 pracowników.

Na koniec roku 2010 stan wychowanków wynosił 49 dzieci.

W trakcie roku stan zamieszkania zmieniał się, ponieważ:

- ✓ 3 dzieci powróciło do rodziny własnej,
- ✓ 4 dzieci umieszczono w placówce resocjalizacyjnej,
- ✓ 1 dziecko przeniesiono do placówki interwencyjnej,
- ✓ 1 dziecko umieszczono w placówce rodzinnej,
- ✓ 9 wychowanków usamodzielniało się.

Wychowankowie zamieszkiwali w 3 grupach mieszkaniowych (2 grupy chłopców i 1 grupa dziewcząt). Oddzielne grupy stanowili usamodzielniani wychowankowie (3 grupy na osiedlu Bacieczki oraz jedna grupa – w oddzielnym budynku na terenie posesji placówki).

Uczestniczenie wychowanków w imprezach, konkursach, np. w:

- ✓ X Turnieju Tenisa Stołowego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Województwa Podlaskiego,
- ✓ VIII edycji Międzyplacówkowego Konkursu Plastycznego „Dzieciństwo powinno być jak ptak – piękne i wolne, dzieciństwo powinno być jak czekolada – słodkie i dobre”,
- ✓ VII edycji Integracyjnego Międzyplacówkowego Konkursu Poezji i Prozy ks. Jana Twardowskiego pod hasłem „Cieszyć się każdym szczęściem” (wzięło w nim udział 58 uczestników z placówek socjalizacyjnych, rodzinnych, specjalnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych z województwa podlaskiego),
- ✓ Mistrzostwach Województwa Podlaskiego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Piłce Nożnej w Supraślu,
- ✓ VIII Mistrzostwach Województwa Podlaskiego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Warcabach w Supraślu,
- ✓ XI Mistrzostwach Województwa Podlaskiego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Szachach w Supraślu.

Programy skierowane do wychowanków i ich rodziców

Proces wychowawczy wspomagany był cyklami zajęć wychowawczych, spotkaniami grup terapeutycznych oraz programami skierowanymi zarówno do wychowanków, jak i do ich rodziców:

- ✓ Program wychowawczy placówki,
- ✓ Grupowe warsztaty psychoedukacyjne „Nie pruj się”,
- ✓ Grupowe warsztaty psychologiczne „Spotkania”,
- ✓ Indywidualne zajęcia psychoedukacyjne z 8 letnią dziewczynką pt. „Szacun”,
- ✓ Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 7 -12 lat,
- ✓ Program przygotowania wychowanków WPOW „Jedynka” do usamodzielnienia,
- ✓ Program zajęć indywidualnych z dzieckiem nadpobudliwym psychoruchowo,
- ✓ Program profilaktyki,
- ✓ Program interwencyjno – edukacyjno – profilaktyczny adresowany do nieletnich nadużywających alkoholu „Małolat”,
- ✓ 15 wychowanków placówki brało udział w warsztatach z doradztwa zawodowego „Od motywacji do rynku pracy”,
- ✓ 3 podopiecznych uczestniczyło w projekcie systemowym „Aktywność kluczem do sukcesu”, którego celem była aktywizacja społeczna i edukacyjna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Placówka Wsparcia Dziennego

Głównym celem pracy pedagogicznej w Placówce Wsparcia Dziennego jest pomoc w eliminowaniu zaległości szkolnych i deficytów emocjonalnych dziecka. W ramach placówki dzieci otrzymują fachową pomoc w odrabianiu prac domowych, biorą udział w zajęciach plastycznych i kulinarnych. Mają możliwość przebywania na siłowni, korzystania z komputerów, biorą również udział w wyjazdach wakacyjnych.

W Placówce Wsparcia Dziennego w oparciu o programy „Blisko domu” i „Następny krok” organizowane są zajęcia o charakterze cyklicznym. Do takich zajęć należą:

- zajęcia z socjoterapii,
- zajęcia wychowawcze o charakterze integracyjnym „Klub Małolata”.

Proces wychowawczy w Placówce Wsparcia Dziennego wspomagają wolontariusze - głównie są to studenci białostockich uczelni wyższych. W roku 2010 do Placówki uczęszczało 20 podopiecznych.

Punkt poradnictwa rodzinnego

Punkt ten swoim zasięgiem obejmuje rodziny zamieszkałe na terenie Białegostoku. Zapewnia poradnictwo rodzinne, pomoc psychologiczną oraz działania terapeutyczne skierowane do dziecka, wspiera rodzinę dziecka, rozwija umiejętności wychowawcze rodziców, prowadzi konsultacje rodzinne oraz warsztaty psychoedukacyjne, udziela porad byłym wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, prowadzi poradnictwo telefoniczne. Poradnictwo i konsultacje są dobrowolne i bezpłatne. Punkt czynny jest przez cały rok.

W ramach grupy wsparcia dla byłych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych odbyło się 5 spotkań całej grupy oraz około 60 spotkań indywidualnych. W miesiącu listopadzie w placówce zorganizowano spotkanie z byłymi wychowankami placówki, którzy opuścili ją w ciągu ostatnich 10 lat.

Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dwójka”

Na dzień 31.12.2010r. liczba miejsc w placówce wynosiła 74, w tym:

- ✓ 20 – placówka interwencyjna,
- ✓ 30 – placówka socjalizacyjna,
- ✓ 20 – mieszkania usamodzielnienia,
- ✓ 4 - hostel.

Od dnia 01.01.2010r. do 31.12.2010r. w placówce umieszczono 111 dzieci. Średnia miesięczna liczba dzieci w 2010r. wynosiła 68.

Organizowanie imprez, uroczystości i czasu wolnego wychowanków, np.:

- ✓ oglądanie przedstawień teatralnych na terenie placówki („Trzy świnki”, „Niestraszne strachy”),
- ✓ akcja „Czytamy książeczki dzieciom” na terenie placówki,
- ✓ udział w konkursach plastycznych „Pod skrzydłami anioła”, „Marzeniami świat zmieniam” i tanecznych „Mini Playback Show”,
- ✓ zwiedzanie wystaw w Ratuszu, Galerii Arsenał, Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego,
- ✓ wyjścia do Akademii Teatralnej, Teatru Lalek, Teatru Dramatycznego, Filharmonii,
- ✓ spotkania z policjantami, ze strażakami, piłkarzami Jagiellonii,

- ✓ udział w koncertach organizowanych w Centrum Esperanto, w Caritas, w Centrum Zamenhoffa, na Uniwersytecie w Białymstoku,
- ✓ udział w festiwalu Tańca Młodzieżowego,
- ✓ udział w Mistrzostwach Województwa Podlaskiego w piłce nożnej „Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych” oraz w turnieju Tenisa Stołowego,
- ✓ udział w zabawie choinkowej, dyskotekach karnawałowych organizowanych w klubie rozrywki „Krag”, „M7”, „Gwint” oraz na terenie placówki,
- ✓ słuchanie kolęd w wykonaniu różnych chórów,
- ✓ organizowanie wycieczek m.in. do Siemiatycz, Częstochowy, Folwarku Nadawki, Świętej Wody,
- ✓ zwiedzanie Białegostoku - ZOO, Park Planty itp.

Programy realizowane w 2010r.

- ✓ Program zajęć rozwojowo - edukacyjnych dla dzieci w młodszym wieku szkolnym, z wykorzystaniem technik treningu twórczości,
- ✓ Program diagnostyczno – terapeutycznych zajęć indywidualnych dla dzieci w młodszym wieku szkolnym,
- ✓ Poznajemy uczucia: rozpoznawanie, nazywanie i odtwarzanie podstawowych stanów uczuciowych – praca z 5-latkami,
- ✓ Program zajęć rozwijających empatię z elementami socjoterapii dla dzieci w wieku gimnazjalnym,
- ✓ Trening zastępowania agresji dla dzieci klas IV-VI,
- ✓ Program terapeutycznych zajęć indywidualnych „Podróż w nieznane”,
- ✓ Program przygotowania się wychowanków do procesu usamodzielniania,
- ✓ Program zajęć wychowawczych w grupie usamodzielniania,
- ✓ Program profilaktyki „Ciało niedoskonałe, umysł zawodny, wyobraźnia znakomita”,
- ✓ Program Profilaktyki „Zdrowa ciąża, macierzyństwo, rodzicielstwo, rodzina”,
- ✓ Program grupowych zajęć stymulująco - terapeutycznych dla dzieci w wieku przedszkolnym „Czerpię radość z zabawy”
- ✓ Program profilaktyczny dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym „Nie rób drugiemu co Tobie nie miłe”,
- ✓ Program grupowych zajęć korekcyjnych z dziećmi nadpobudliwymi,
- ✓ Program indywidualnych zajęć stymulująco - terapeutycznych dla dzieci w wieku poniemowlęcym,
- ✓ Program pracy terapeutyczno – wspierającej z dziećmi w wieku przedszkolnym ,
- ✓ Program dydaktyczny dla dzieci w wieku 4 – 7 lat „Znam policjanta – Jestem bezpieczny”.

Ponadto przygotowano kandydatów do pracy wolontarystycznej w placówce. W szkoleniach uczestniczyło 99 kandydatów na wolontariuszy. Podpisano 76 porozumień dotyczących pracy w placówce na zasadzie wolontariatu. Wolontariusze wypełniali powierzone im zadania zależnie od wyboru i przygotowania do konkretnego programu („Wolontariusz Przyjaciół”, „Wolontariusz Korepetytor”, „Przyjaciół Dziecka”).

Pogotowie Opiekuńcze

Na dzień 31.12.2010r. liczba miejsc w placówce wynosiła 60, w tym:

- ✓ 30 – placówka socjalizacyjna,
- ✓ 30 – placówka interwencyjna.

W 2010r. przebywało łącznie 186 wychowanków, w tym: w placówce socjalizacyjnej 59 wychowanków i w placówce interwencyjnej 127 wychowanków.

W 2010 r. dzieci opuściły placówkę z powodu:

- powrotu do rodziny naturalnej – 41,
- umieszczenia w rodzinie zastępczej – 1,
- umieszczenia w placówce socjalizacyjnej – 31,
- umieszczenia w placówce resocjalizacyjnej – 47,
- umieszczenia w MOS – 1,
- usamodzielnienia – 10,
- skreślenia z listy pełnoletniego wychowanka z powodu samowolnego opuszczenia placówki - 6.

Organizowanie imprez, uroczystości i czasu wolnego wychowanków

Placówka zorganizowała takie imprezy, jak np.:

- Sprzątanie Świata,
- zabawa Andrzejkowa,
- Wieczór Wigilijny,
- Bal Karnawałowy dla ok. 70 dzieci oraz zabawa karnawałowa,
- kulig integracyjny do majątku Howieny dla ok. 100 osób,

- impreza integracyjna „Wyprawa do kraju Asterixa i Obeliksa” dla ok.70 dzieci,
- wyjście do Teatru Arkadia na „Ucztę na zamku” z okazji Dnia Dziecka dla najmłodszych - uczestniczyło ok.100 dzieci,
- Rajd pieszy z udziałem 4 drużyn harcerskich.

Dzieci i młodzież wraz z wychowawcami korzystali również z innych atrakcji, m.in. z ofert kin, teatrów, „Fikolandu”, „Bajkolandu”. Wychowankom zorganizowano wiele imprez plenerowych, gier, zabaw rekreacyjno-terenowych, sparingów sportowych, wyjścia na kregle, bilard, łyżwy.

Program „Wychowawca podwórkowy”

W 2010r. bardzo prężnie rozwijał się program „Wychowawca podwórkowy”. Głównym celem Programu było przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz zapobieganie społecznie nieakceptowanym zachowaniom dzieci i młodzieży, poprzez organizowanie im czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań.

Uczestnikami programu były dzieci i młodzież z białostockich osiedli mieszkaniowych, w przedziale wiekowym 6-18 lat. W ramach swoich zadań wychowawcy podwórkowi podejmowali m.in. następujące działania:

- ✓ organizacja czasu wolnego dzieciom i młodzieży z białostockich osiedli mieszkaniowych w godzinach popołudniowych w ciągu tygodnia,
- ✓ oferowanie ciekawych i atrakcyjnych form spędzania czasu,
- ✓ pomoc w rozwiązywaniu doraźnych trudności i problemów dzieci, zarówno szkolnych, socjalnych i rodzinnych, jak również psychologicznych,
- ✓ wypracowanie optymalnego, dostosowanego do różnorodnych warunków modelu pracy profilaktyczno-wychowawczej w środowisku otwartym - na ulicy, podwórku, boisku i w innych miejscach spotkań dzieci i młodzieży,
- ✓ kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swojej osobowości oraz buduje pozytywny obraz własnej osoby.

Średnio w miesiącu z zajęć korzystało ok. 515 osób. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły dzieci w przedziale 6-11 lat. Zasięg programu został zwiększony w stosunku do roku poprzedniego, na skutek czego na niektórych osiedlach liczba uczestników była kilkakrotnie wyższa np. w Szkole Podstawowej nr 19 liczba osób biorących udział w zajęciach sportowych dochodziła do 35 osób, w Szkole Podstawowej nr 4 liczba chętnych przekraczała 30 osób, a na boiska i place zabaw osiedla TBS przychodziło w czasie wakacji ponad 30 dzieci w wieku 7-9 lat. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również zajęcia odbywające się na kompleksach boisk sportowych przy ul. Zachodniej i ul. Łagodnej, gdzie średnio w zajęciach brało udział 30 - 40 dzieci.

Rodzinne domy dziecka

W Białymstoku w 2010r. funkcjonowały dwa rodzinne domy dziecka:

- Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 z siedzibą w Białymstoku (ul. Kołłątaja 67 m 29) przeznaczony dla 4 dzieci,
- Rodzinny Dom Dziecka Świętej Rodziny z Nazaretu z siedzibą w Białymstoku (ul. Nowa 32A) prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej - przeznaczony dla 8 dzieci.

Rodzinne domy dziecka zapewniały dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do naturalnego środowiska domu rodzinnego. W ramach prowadzonej działalności organizowane były wycieczki, projekty edukacyjne i inne działania ukierunkowane na wszechstronny rozwój dziecka.

Współpraca Wielofunkcyjnych Placówek Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka” i „Dwójka” oraz Pogotowia Opiekuńczego z uczelniami, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi

W roku 2010 placówki wzorem lat ubiegłych były bazą szkoleniową dla studentów uczelni białostockich - głównie Uniwersytetu w Białymstoku, Nauczycielskiego Kolegium Rewalidacji i Resocjalizacji, Szkoły Policealnej Nr 2 Pracowników Medycznych i Społecznych, Niepublicznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Placówki współpracowały również z Wyższą Szkołą Administracji Publicznej oraz pozostawały w ścisłej kooperacji z alumnami Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku, którzy pomagali dzieciom w przygotowaniu się do przyjęcia Sakramentów Świętych, służyli przyjacielską radą, pomocą, duchowym wsparciem. Kontynuowano współpracę m.in. z instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz dzieci - Sądami Rodzinnymi, Urzędem Miejskim, Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi, Domami Kultury, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, Związkiem Harcerstwa Polskiego, Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów „Klanza”, Komendą Miejską i Wojewódzką Policji, szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi. Szczególnie prężną współpracę realizowano z organizacjami pozarządowymi, takimi jak PCK, „CARITAS”, Centrum Kultury Prawosławnej.

Współpracowano również z organizacjami działającymi na rzecz dzieci: w Stanach Zjednoczonych – Childrens Smile Foundation, Towarzystwem Przyjaciół Białegostoku z Nowego Jorku oraz ze Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok – Eindhoven, klubem sportowym „Panpolonikos” z Aten.

2.2.1.5. Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy

W 2010r. do Ośrodka zgłosiło się 45 rodzin w celu adopcji dziecka lub utworzenia rodziny zastępczej. Według programu „Rodzina” zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przeszkolono 3 rodziny deklarujące chęć utworzenia rodziny zastępczej niespokrewnionej lub zawodowej. Szkoleniem indywidualnym objęto 32 spokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze (z niektórymi z nich Ośrodek pracował nad relacjami pomiędzy dziećmi a opiekunami). Przeszkolono i dokonano pełnej procedury kwalifikacyjnej 21 rodzin adopcyjnych. Przygotowano i zakwalifikowano 3 rodziny do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, w tym jedną do prowadzenia pogotowia rodzinnego.

Ośrodek Adopcyjny w 2010r. w 33 rodzinach adopcyjnych umieścił 40 dzieci, w tym 26 dzieci w rodzinach polskich i 14 w rodzinach zagranicznych oraz 12 dzieci w rodzinach zastępczych. Dzieci umieszczone w rodzinach polskich to niemowlęta i dzieci do 3 roku życia, nie wykazujące większych problemów rozwojowych ani zdrowotnych. Rodziny zagraniczne przysposobiły dzieci, którym nie znaleziono rodzin na terenie naszego kraju. Były to dzieci powyżej 7 roku życia, mające problemy zdrowotne i rozwojowe, liczne rodzeństwa.

Ogółem w minionym roku zdiagnozowano 50 dzieci zgłoszonych przez placówki opiekuńcze celem umieszczenia w jak najkorzystniejszym zastępczym środowisku rodzinnym. Ośrodek prowadził Wojewódzki Bank Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie, do którego zgłoszono 73 dzieci, z czego 47 zgłoszono do Centralnego Banku Danych przy Publicznym Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym w Warszawie w celu poszukiwania rodzin na terenie całego kraju lub poza jego granicami.

W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Otwarty Dom” zdiagnozowano środowiska 10 rodzin zgłaszających gotowość opieki nad polskimi dziećmi z litewskich domów dziecka, zapraszanych do Polski na okres świąt i wakacji.

Na zlecenie sądu zdiagnozowano środowiska rodzinne i opracowano opinie w 9 przypadkach adopcji wewnątrzrodzinnych oraz 33 opinie psychologiczno - pedagogiczne w przypadkach adopcji przeprowadzonych przez Ośrodek.

Z poradnictwa Ośrodka w różnych sprawach w 2010r. skorzystało 375 osób, w tym 56 z rodzin biologicznych, 127 z rodzin zastępczych i 192 z rodzin adopcyjnych.

W 2010r. systematycznie, raz w miesiącu, odbywały się spotkania grupy wsparcia zawodowych rodzin zastępczych. Tematyka koncentrowała się na analizie relacji wewnątrzrodzinnych pod kątem zmian i obciążeń związanych z opieką nad przyjętymi do rodziny dziećmi. Ponadto rodziny mogły wymieniać doświadczenia, nabywać nowe umiejętności, dawać sobie wzajemnie wsparcie. Zrealizowano cykl spotkań pn. „Rodzicielstwo moje zwierciadło. Dziecko mój nauczyciel”, pogłębiających świadomość wychowawczą opiekunów. Przy współpracy psychologa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 przeprowadzono warsztaty „Czy jesteś współautorem swojego życia”.

W ramach działającego w Ośrodku Klubu wsparcia zastępczego środowiska rodzinnego, raz w miesiącu od marca do czerwca 2010r., odbywały się treningi umiejętności wychowawczych pod hasłem „Zrozumieć przyszłość dziecka”, „Pomóż nastolatkowi bezpiecznie dorosnąć”, z których skorzystało kilkanaście rodzin zastępczych.

W 2010r. działał adopcyjny telefon zaufania. Przeprowadzono 65 rozmów, głównie z kobietami w niechcianej ciąży, z osobami w trudnej sytuacji życiowej oraz dorosłymi adoptowanymi szukającymi rodzeństwa i swoich korzeni.

Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy współpracował z Federacją na rzecz reintegracji społecznej Towarzystwa Psychoprofilaktycznego Oddział w Warszawie. Zawodowe rodziny zastępcze uczestniczyły w specjalistycznym szkoleniu pod nazwą „Drugi Dom”.

Przedstawiciele Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego wielokrotnie w ciągu całego roku wypowiadali się na temat rodzicielstwa zastępczego i możliwości przygotowania do tej roli w prasie lokalnej, programach informacyjnych. Informacje na ten temat umieszczane były systematycznie na miejskim portalu internetowym oraz na stronie internetowej Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego.

Ośrodek systematycznie współpracował z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka. Specjaliści placówki wspomagali opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, uczestniczyli w opracowywaniu diagnoz psychologiczno - pedagogicznych, planów pracy z wychowankami oraz okresowej ocenie sytuacji dziecka. Ośrodek utrzymywał systematyczny kontakt ze wszystkimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, uczestnicząc w zespołach ds. oceny sytuacji dzieci, sądami rodzinnymi, ośrodkami adopcyjnymi prowadzącymi wojewódzkie banki danych oraz Publicznym Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w Warszawie prowadzącym Centralny Bank Danych o dzieciach oczekujących na adopcję.

2.2.1.6. Domy pomocy społecznej

W roku 2010 w sprawach o umieszczenie osób w domu pomocy społecznej MOPR wydał:

- ✓ 215 decyzji kierujących,
- ✓ 116 decyzji umieszczających,
- ✓ 680 decyzji w sprawie opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej,
- ✓ 124 decyzji wygaszających,
- ✓ 63 decyzji umarzających,
- ✓ 8 decyzji odmawiających skierowania,
- ✓ 93 postanowienia.

Tabela Nr 19. Domy Pomocy Społecznej

Lp.	Decyzje/postanowienia wydane w 2010r.	DPS ul. Świerkowa 9	DPS ul. Baranowicka 203 (w tym Filia w Bobrowej)	Dom Opieki Społecznej ul. Proletariacka 8	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem:
1.	kierujące	82	0	37	96	215
2.	umieszczające	84	1	31	0	116
3.	w sprawie opłaty	161	284	45	190	680
4.	wygaszające	47	10	6	61	124
5.	umarzające	22	9	2	30	63
6.	odmawiające	2	0	0	6	8
7.	postanowienia	28	7	0	58	93
Ogółem:		426	311	121	441	1 299

W 2010r. MOPR przekazał do Urzędu Miasta tytułem opłaty za pobyt mieszkańców Białegostoku przebywających w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów dyspozycje na kwotę 3 634 891,40 zł.

Tabela Nr 20. Liczba umów oraz aneksów do umów w sprawie ponoszenia opłaty za pobyt

Lp.	2010r.	DPS ul. Świerkowa 9	DPS ul. Baranowicka 203	Dom Opieki Społecznej ul. Proletariacka 8	DPS na terenie innych powiatów	Ogółem
1.	Liczba zawartych umów	19	2	13	16	50
2.	Liczba aneksów	3	1	0	11	15
Ogółem		22	3	13	27	65

Przygotowano 50 projektów umów i 15 aneksów do umów w sprawie ponoszenia przez osoby zobowiązane opłat za pobyt bliskich w DPS i DOS ul. Proletariacka 8. Kwota opłat ustalonych osobom zobowiązanym wynosiła 263 451,00 zł.

MOPR w 2010 roku złożył w sądzie 26 wniosków o wydanie postanowień w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej osób bezwzględnie wymagających pomocy, a niewyrażających zgody na umieszczenie w DPS. W wyniku rozpoznania wniosków Sąd wydał 11 postanowień w sprawie umieszczenia, 4 wnioski oddalił, 5 postępowań umorzył, a 6 wniosków pozostawił bez rozpatrzenia. MOPR przekazał do Sądu 1 pozew o alimenty wobec osoby zobowiązanej do ponoszenia opłaty za pobyt bliskiej osoby w domu pomocy społecznej.

Tutejszy Ośrodek w 2010r. przekazał do Samorządowego Kolegium Odwoławczego 11 odwołań od decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, z czego SKO w Białymstoku:

- ✓ 3 decyzje utrzymało w mocy,
- ✓ 3 decyzje uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia,
- ✓ 1 decyzję uchyliło i wydało rozstrzygnięcie,
- ✓ 3 postępowania uchyliło i umorzyło,
- ✓ stwierdziło niedopuszczalność 1 odwołania.

Ponadto przekazano do SKO w Białymstoku 1 wniosek o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego. Złożono 4 zażalenia na postanowienia, które Samorządowe Kolegium Odwoławcze rozparzyło poprzez utrzymanie 2 postanowień i umorzenie 2 postępowań w sprawach wszczętych na skutek złożonego zażalenia.

2.2.2. Zadania zlecone powiatu

2.2.2.1. Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez MOPR jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z usług świadczonych przez Środowiskowy Dom Samopomocy korzystało 50 osób, w tym 10 osób z chorobą psychiczną, 37 osób z niepełnosprawnością intelektualną, 3 osoby z niepełnosprawnością sprzężoną tj. intelektualną, neurologiczną, psychiczną.

W ciągu 2010r. do Domu przybyły 3 osoby, natomiast 3 osoby odeszły (jedna ze względu na zmianę miejsca zamieszkania została objęta opieką Powiatowego Ośrodka Wsparcia, jedna została umieszczona w DPS, jedna zrezygnowała z usług ŚDS i przebywa w domu pod opieką matki).

Spośród uczestników ŚDS - 5 osób jest ubezwłasnowolnionych całkowicie.

Środki finansowe z budżetu wojewody, a także inne pozyskane na działalność bieżącą lub wydatki inwestycyjne w roku 2010 wyniosły 926 298,04 zł (dotacja w wysokości 606 724 zł, dofinansowanie ze środków własnych gminy w wysokości 319 574,04 zł).

W roku 2010 Środowiskowy Dom Samopomocy realizował następujące zadania:

- zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- zapewnienie uczestnikom dziennego pobytu i opieki oraz zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb bytowych i zdrowotnych,
- udzielanie opieki pielęgniarzkiej,
- umożliwienie udziału w terapii zajęciowej i rehabilitacji,
- prowadzenie specjalistycznej pracy terapeutycznej rozwijającej samodzielność osób oraz wzmacnianie ich integracji ze środowiskiem,
- rozwijanie zainteresowań, umożliwienie rozwoju kulturalnego i osobowościowego uczestników,
- prowadzenie treningów umiejętności interpersonalnych, społecznych, treningów umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej, umiejętności spędzania czasu wolnego,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (m.in. socjalnego, psychologicznego),
- dbanie o higieniczne i bezpieczne warunki pobytu,
- zapewnienie posiłków w trakcie pobytu w ŚDS.

W 2010r. w ŚDS funkcjonowały następujące pracownie:

Pracownia kulinarna

W trakcie zajęć w pracowni treningu kulinarnego realizowane były następujące zadania:

- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w gospodarstwie domowym,
- kupowanie potrzebnych produktów do planowanych jadłospisów,
- nauka korzystania ze sprzętów kuchennych,
- dążenie do samodzielności, umiejętności współpracy w grupie, nauka systematyczności,
- wyrabianie nawyku dbania o czystość i posiadany sprzęt,
- pomoc osobom słabszym,
- pielęgnowanie zasad kulturalnego zachowania się,
- przygotowywanie poczęstunku.

Pracownia plastyczna

W ramach funkcjonowania pracowni plastycznej realizowane były następujące zadania:

- przygotowanie wyrobów użytkowych,
- przygotowanie prac plastycznych do wystawy o tematyce przyrodniczej,
- prezentacja wystawy kwiatowej „W blasku słońca, w cieniu tęczy”,
- przygotowanie dekoracji na imprezy i uroczystości,
- udział w konkursach plastycznych,
- uzupełnianie kroniki (redagowanie tekstów, wybór zdjęć i widokówek),
- zajęcia poza terenem ŚDS.

Pracownia gospodarstwa domowego

W pracowni gospodarstwa domowego realizowane były następujące zadania:

- wyszywanie obrazów ściegiem krzyżykowym o motywie kwiatowym,
- zajęcia z pielęgnacji roślin doniczkowych,
- pranie ręczne i w pralce automatycznej, prasowanie małych płaszczyzn materiału,
- wykonywanie kart świątecznych,
- organizacja wystawy prac hafciarskich.

Pracownia komputerowo - wydawnicza

W pracowni komputerowo-wydawniczej domownicy organizowali turnieje i uczestniczyli w nich oraz uczyli się obsługi:

- systemu operacyjnego Vista,
- wybranych programów z pakietu Office,
- programów multimedialnych,
- programów internetowych,
- konsoli Play Station 2.

Pracownia techniczna

W pracowni technicznej realizowane były następujące zadania:

- wykonanie przedmiotów użytkowych,
- prace techniczne modernizacyjne,
- zajęcia poza ŚDS (np. wyjazdy do sklepów technicznych w celu zapoznania się asortymentem i dokonaniem zakupów),
- fotografowanie.

Pracownia kulturalno-oświatowa

W pracowni kulturalno-oświatowej realizowane były następujące zadania:

- organizacja wyjazdów edukacyjnych oraz wycieczek krajoznawczo - edukacyjnych pieszych i rowerowych,
- zajęcia kulturalno - oświatowe (odwiedzanie miejsc ciekawych z perspektywy funkcjonowania społecznego, np. galerie, muzea, zabytki, sklepy, obiekty sportowe, kościoły, cmentarze, urzędy, zakłady pracy itp.),
- zajęcia świetlicowe,
- kino świetlicowe, w ramach którego działa klub filmowy,
- „kącik słuchacza” (korzystanie ze sprzętu audio wyposażonego w słuchawki, umożliwiającego indywidualne słuchanie audycji radiowych, książki mówionej, muzyki),
- „nasza filmoteka” (utrwalanie materiałów filmowych z życia placówki).

Pracownia usprawniania fizycznego

W pracowni usprawniania fizycznego prowadzone działania były nakierowane na:

- podtrzymywanie i wzmacnianie ogólnej sprawności fizycznej podopiecznych na siłowni,
- naukę pływania i doskonalenie ćwiczeń na basenie, naukę zasad bezpiecznego korzystania z basenu,
- organizację i udział w zawodach sportowych,
- aktywne spędzanie czasu wolnego (spacery, korzystanie z plaży),
- organizację i udział w rozgrywkach międzyośrodkowych,
- zabiegi na łóżku CERAGEM, fotelu masującym, z wykorzystaniem materaca Viofor.

Pracownia teatralna

W pracowni teatralnej realizowane były następujące zadania:

- zajęcia teatralne (przygotowanie scenek biblijnych do rekolekcji, ćwiczenia interpretacji tekstu, ćwiczenia dykcji, czytanie wierszy, fragmentów bajek, baśni, ćwiczenia gestu, mimiki, ekspresji, teatrzyk paluszkowy),
- biblioterapia (czytanie uczestnikom bajek terapeutycznych oraz słuchanie bajek z płyt CD, czytanie baśni polskich, czytanie przez samych uczestników fragmentów bajek, baśni, wierszy, oglądanie filmów),
- drama (zabawy i ćwiczenia wykorzystujące zmysły, zajęcia tematycznie – dyskusyjne),
- prowadzenie pamiętnika (zeszyt rozmów) – opisywanie uczuć.

Pracownia snoezelen

W pracowni snoezelen realizowane były następujące zadania:

- relaksacja,
- współpraca w grupie,
- zajęcia manualne.

Pracownia muzyczna

W pracowni muzycznej realizowane były następujące zadania:

- śpiew (indywidualny i grupowy, karaoke),
- gra na instrumentach (perkusyjnych i keyboardzie),
- tworzenie muzyki (improvizacja),
- ruch przy muzyce, słuchanie muzyki,
- przygotowanie do występów artystycznych, festiwali,
- przygotowanie występów i uroczystości okolicznościowych (IV Przegląd Piosenki Biesiadnej „Po ten kwiat”. Impreza przeznaczona była dla 200 osób niepełnosprawnych z ośrodków wsparcia oraz warsztatów terapii zajęciowej z województwa podlaskiego, V Przegląd Kolęd i Pastoralek dla osób niepełnosprawnych z ośrodków wsparcia i Warsztatów Terapii Zajęciowej z Białegostoku i województwa podlaskiego).

Podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy brali udział w imprezach integracyjnych, edukacyjnych oraz rekreacyjnych, takich jak m.in. kulig w Czarnej – Białostockiej, Majówka w Świętej Wodzie, wycieczki do Kuźnicy, Czarnej Białostockiej oraz Topiła.

Udział w projekcie systemowym „Aktywność kluczem sukcesu”

Uczestnicy ŚDS w roku 2010 mieli możliwość uczestnictwa w projekcie systemowym „Aktywność kluczem sukcesu” (udział wzięło 16 uczestników), realizowanym przez MOPR w okresie kwiecień – lipiec 2010r. W ramach działań projektowych podopieczni skorzystali z aktywizacji w następujących obszarach:

- aktywizacja edukacyjna (warsztaty rękodzielnicze),
- aktywizacja zdrowotna (zajęcia na basenie, zajęcia z hipoterapii).

Prowadzone były również działania o charakterze środowiskowym. W ramach tych działań odbyła się wycieczka do Warszawy, podczas której podopieczni zwiedzali Muzeum Powstania Warszawskiego, Starówkę, Pałac Kultury i Nauki oraz obejrzeli musical „Metro”.

Instytucje i organizacje współpracujące

W zakresie realizacji zadań ŚDS współpracował m.in. z Książnicą Podlaską, Biblioteką Pedagogiczną Centrum Edukacji Nauczycieli, Klubem Garnizonowym w Białymstoku, Galerią im. Śleńdzińskich, Muzeum A. Karnego, Pracownią Gliny w DPS przy ul. Baranowickiej 103, Stowarzyszeniem Klub Integracyjny „Alpi”, Stowarzyszeniem na Rzecz Twórców Niepełnosprawnych „NIKE”, szkołami integracyjnymi, Archidiecezjalnym Wyższym Seminarium Duchownym w Białymstoku.

W ramach funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy uczestnicy mogli skorzystać również z opieki pielęgniarstwa, poradnictwa socjalnego i psychologicznego.

2.2.2.2. Pomoc cudzoziemcom

Pomoc Integracyjna

W roku 2010 z pomocy w ramach realizowanych 81 Indywidualnych Programów Integracji skorzystało 236 osób z 77 rodzin liczących łącznie 296 osób. W tej liczbie znalazły się 93 osoby dorosłe uczestniczące w kursach nauki języka polskiego. W 2010r. zakończonych zostało 48 programów w pełni zrealizowanych, tj. trwających faktycznie 12 miesięcy, natomiast 15 programów zostało przerwanych z winy cudzoziemców, tj. z powodu zadeklarowanej rezygnacji lub niezapowiedzianego wyjazdu. Jeden program został przekazany do kontynuowania przez PCPR w Warszawie. Na realizację programów wydatkowano kwotę 872 250 zł, (w tym 42 960 zł na opłacenie kursów języka polskiego) oraz 6 073,92 zł na opłacenie składki zdrowotnej (31 osobom). Realizacja 17 programów nie zakończonych w 2010r. będzie kontynuowana w 2011r.

W związku z przystąpieniem do realizowanych programów nowych osób, tj. współmałżonków i/lub dzieci albo rezygnacją jednego z małżonków, przeprowadzono postępowania związane z aneksowaniem dotychczasowych programów – w ten sposób zostało zmienionych 6 programów.

Pracownicy Zespołu ds. Cudzoziemców monitorowali udział cudzoziemców w kursach języka polskiego organizowanych przez Fundację Edukacji i Twórczości, pozostając w stałym kontakcie z pracownikami Fundacji i lektorami kursów.

MOPR informował Powiatowy Urząd Pracy o osobach zarejestrowanych jako bezrobotne, kończących Indywidualne Programy Integracyjne, którym w ramach ww. programów Ośrodek opłacał składkę zdrowotną, aby PUP objął je ubezpieczeniem zdrowotnym.

Pomoc na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej

W roku 2010 udzielana była cudzoziemcom zamieszkującym w Białymstoku i posiadającym status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, którzy wymagali udzielenia wsparcia w okresie oczekiwania na przyznanie pomocy integracyjnej, pomoc na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej, tj. w postaci zasiłków okresowych lub celowych. Pomoc w formie zasiłków okresowych w łącznej wysokości 99 985 zł otrzymało 78 rodzin, zasiłki celowe w kwocie 154 800 zł otrzymało 80 rodzin, zasiłki celowe specjalne przyznano

4 rodzinom na łączną kwotę 3 060 zł, natomiast 79 rodzin wsparto zasiłkami celowymi na żywność w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (łączna wysokość tych świadczeń - 103 460 zł). Ponadto 44 dzieciom przyznano obiady w szkołach.

Praca socjalna

Na rzecz cudzoziemców korzystających z pomocy na zasadach ogólnych i uczestniczących w Indywidualnych Programach Integuracyjnych MOPR świadczył pomoc w formie pracy socjalnej, która obejmowała w szczególności następujące zagadnienia:

- wyjaśnianie zasad udzielania pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, przydzielania lokali przez Zarząd Mienia Komunalnego, uzyskiwania stopnia niepełnosprawności, a także pomoc w wypełnianiu niezbędnych dokumentów,
- wyjaśnianie zasad funkcjonowania polskich urzędów i instytucji,
- wyjaśnianie zasad naliczania opłat za czynsz, prąd, gaz, ogrzewanie itp.,
- tłumaczenie i pomoc w wypełnianiu dokumentów i wniosków niezbędnych do uzyskania tzw. kart pobytu i dokumentów podróży, numeru PESEL, NIP i innych,
- tłumaczenie korespondencji otrzymywanej przez cudzoziemców z różnych instytucji,
- pośredniczenie w załatwianiu spraw w placówkach ochrony zdrowia, szkołach, przedszkolach, powiatowym urzędzie pracy, zakładach pracy i innych,
- wystawianie zaświadczeń koniecznych m.in. do uzyskania pomocy z organizacji pozarządowych takich jak: Fundacja Edukacji i Twórczości, Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom CARITAS Archidiecezji Białostockiej, Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie "Droga", Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „ELEOS” i inne.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

W związku z Umową Partnerską zawartą dnia 30.07.2009r. pomiędzy MOPR w Białymstoku, a Fundacją Edukacji i Twórczości na rzecz realizacji Projektu „Centrum Integracji Uchodźców” pracownicy Ośrodka pomagali w rekrutacji uczestników projektu poprzez oferowanie udziału cudzoziemcom korzystającym z pomocy MOPR, ponadto uczestniczyli w spotkaniach dotyczących realizacji projektu oraz konsultacjach dotyczących wspierania cudzoziemców przez Fundację.

MOPR dwukrotnie uczestniczył w badaniach prowadzonych przez Instytut Spraw Publicznych dotyczących bezdomności imigrantów w ramach projektu „Homelessness study” (wrzesień 2010r.) oraz badaniach dotyczących dostępu osób posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą do Indywidualnego Programu Integracji (grudzień 2010r.).

Pracownicy zajmujący się tematyką cudzoziemców uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach związanych z problematyką funkcjonowania cudzoziemców na terenie RP, jak np.:

- konferencja w ramach projektu „Badanie stanu faktycznego i kierunków rozwoju integracji Cudzoziemców w Polsce” realizowanego przez Stowarzyszenie Wolnego Słowa,
- szkolenie pn. „Zapobieganie i reagowanie na przemoc ze względu na płeć i przemoc seksualną, z którą spotykają się cudzoziemcy przebywający w Polsce” organizowane przez Towarzystwo Interwencji Kryzysowej z Krakowa,
- seminarium dotyczące edukacji dzieci uchodźczych organizowane przez Biuro Krajowe Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców.

Ponadto w 2010r. MOPR kontynuował realizację zadań wynikających z Pilotażowego Programu Usamodzielniania i Integracji Cudzoziemców ze Społecznością Lokalną w Województwie Podlaskim i dokonywał sprawozdań z realizowanych zadań na potrzeby Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Inne działania

W roku 2010 realizowana była akcja polegająca na przygotowaniu paczek z prezentami na Dzień Dziecka dla dzieci uchodźców z Czeczenii, które są podopiecznymi Ośrodka. Ze zgromadzonych darów pracownicy Zespołu ds. cudzoziemców przygotowali paczki dla 39 rodzin, w których przebywało 104 dzieci.

Nawiązano współpracę z Czeczeńskim Dziecięcym Zespołem Tańca „Lovzar”, który wystąpił na uroczystości obchodów dwudziestolecia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, odbywającej się w Auli Magna Pałacu Branickich w Białymstoku.

II. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Do zadań zleconych gminie, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należy wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym, niż ubezpieczeni, osobom posiadającym

obywatelstwo polskie i posiadającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku okoliczności, o których mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Postępowanie może być wszczęte również z urzędu lub na wniosek właściwego oddziału Wojewódzkiego Funduszu Zdrowia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

- dzień złożenia wniosku,
- w przypadku udzielenia świadczenia w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia (chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym).

W okresie od 01.01.2010r. do 31.12.2010r. wydano 181 decyzji administracyjnych w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni. Do wydawania decyzji w sprawie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni Prezydent Miasta Białegostoku upoważnił Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

III. POMOC KOMBATANTOM I OSOBOM REPRESJONOWANYM

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego kombatantom i innym osobom uprawnionym znajdującym się w trudnych warunkach materialnych oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych - może być przyznana doraźna lub okresowa pomoc pieniężna. Pomoc taka może być również przyznana na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa, opłacanie pomocy pielęgnacyjnej, a w stosunku do niewidomych oraz ciężko poszkodowanych inwalidów - kosztów zakupu innego, ułatwiającego pracę i życie, sprzętu pomocniczego.

W roku 2010r. w związku z brakiem środków przeznaczonych do przekazania gminom na zadania z zakresu pomocy pieniężnej dla kombatantów i innych osób uprawnionych, realizowaną przez ośrodki pomocy społecznej, MOPR nie udzielał pomocy, o której mowa wyżej.

Jednocześnie kombatanci i inne osoby uprawnione, znajdujące się w trudnej sytuacji zwracały się o pomoc pieniężną bezpośrednio do Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie, który występował do MOPR o wydanie opinii co do zasadności przyznania pomocy z Funduszu. W 2010r. MOPR wydał 36 postanowień zawierających opinie w sprawie zasadności przyznania kombatantom i innym osobom uprawnionym pomocy pieniężnej ze środków budżetowych, znajdujących się w dyspozycji Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

IV. DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I REINTEGRACYJNE OSÓB I RODZIN

1. Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo

W roku 2010 z powodu pozostawania w trudnej sytuacji wynikającej z bezrobocia udzielono pomocy 5 327 rodzinom (liczba osób w tych rodzinach wyniosła 11 613 osób).

Znaczącym wsparciem skierowanym przez MOPR do osób bezrobotnych w 2010r. była aktywizacja zawodowa i społeczna prowadzona w ramach projektu systemowego.

MOPR w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej) po raz kolejny realizował projekt systemowy „Aktywność kluczem do sukcesu” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Kwota dofinansowania wyniosła 1 650 104,52 zł.

Projekt był realizowany od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku. Kwestionariusz rekrutacyjny do udziału w projekcie złożyło 429 osób, przy czym 331 osób podpisało deklarację uczestnictwa, a 93 osoby zrezygnowały z udziału w proponowanej aktywizacji. Spośród osób przystępujących do projektu 32 osoby przerwały udział w działaniach projektowych. Natomiast 299 osób zakończyło udział w projekcie (w tym 279 beneficjentów zgodnie z programem, zaś 20 beneficjentów, z powodu zatrudnienia, działania projektowe ukończyło wcześniej, niż uprzednio było to planowane).

Tabela Nr 21. Grupy docelowe w projekcie

Lp.	Wniosek	mężczyźni	kobiety	razem
1.	bezrobotni	39	53	92
2.	długotrwale bezrobotni	62	90	152

3.	nieaktywni zawodowo	14	8	22
4.	nieaktywni zawodowo - niepełnosprawni intelektualnie korzystających z usług ŚDS	9	6	15
5.	nieaktywni zawodowo - sprawujący opiekę nad dzieckiem lub innymi osobami zależnymi	0	30	30
6.	Nieaktywni zawodowo kształcących lub uczących się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych lub rodzin zastępczych	9	11	20
		133	198	331

Działania aktywizacyjne

W ramach działań projektowych prowadzono aktywizację społeczną, zawodową, edukacyjną i zdrowotną. Utworzono osiem grup nazywanych „grupami małych kroków”, których opiekunami zostali pracownicy socjalni Zespołu Funduszy Europejskich. Grupy spotykały się raz w miesiącu, a uczestniczyło w nich 265 osób.

✓ Aktywizacja społeczna polegała na:

- udzielaniu porad prawnych i psychologicznych, z czego skorzystały 203 osoby,
- warsztatach rozwoju osobistego, w których uczestniczyły 254 osoby,
- warsztatach kompetencji społecznych, w których uczestniczyło 30 osób.

✓ Aktywizacja zawodowa polegała na:

- doradztwie zawodowym w trybie indywidualnym - objęto 243 osoby,
- doradztwie zawodowym grupowym - objęto 248 osób,
- poradnictwie edukacyjno – zawodowym w trybie indywidualnym - udział wzięło 20 osób,
- poradnictwie edukacyjno – zawodowym grupowym - udział wzięło 20 osób,
- prowadzeniu warsztatów aktywnego poszukiwania pracy - 231 osób.

✓ Aktywizacja edukacyjna polegała na zorganizowaniu:

- kursu języka angielskiego – 62 osoby,
 - kursu komputerowego – 241 osób,
 - kursu prawa jazdy kat. B – 10 osób,
 - obozu językowego – 20 osób,
 - warsztatów rękodzielniczych – 15 osób.
- Ponadto odbyło się 15 kursów zawodowych, w których uczestniczyło 221 osób:
- kierowca wózków jezdniowych z obsługą butli gazowych i z fakturowaniem magazynowym - 19 osób,
 - księgowość komputerowa - 6 osób,
 - opiekunka do dzieci i osób starszych z dodatkowym modułem masażu - 31 osób,
 - grafik komputerowy - 10 osób,
 - bukieciarz- florystka z modułem kas fiskalnych - 15 osób,
 - kucharz z modułem cateringu i kas fiskalnych - 29 osób,
 - masaż całego ciała z modułem odnowy biologicznej - 5 osób,
 - SEP do 1kV eksploatacja urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych o napięciu do 1kV - 9 osób,
 - spawanie metodą TIG - 4 osoby,
 - przedstawiciel handlowy - 6 osób,
 - pracownik kadr i płac, pracownik kadr i płac + program komputerowy „Płatnik” + przekaz elektroniczny do ZUS - 8 osób,
 - technolog robót wykończeniowych (układanie glazury i terakoty) - 4 osoby,
 - operator sprzętu ciężkiego koparko-ładowarki - 23 osoby,
 - kasjer sprzedawca z elementami wizażu - 47 osób,
 - pracownik ochrony fizycznej osób i mienia do licencji pierwszego stopnia - 5 osób.

Rodzaj kursów ustalony został m.in. po konsultacjach z PUP w Białymstoku, dotyczących aktualnego zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy oraz konsultacjach z doradcą zawodowym, który określił predyspozycje beneficjentów.

✓ Aktywizacja zdrowotna polegała na tym, że:

- 15 osób skorzystało z basenu,
- 15 osób odbyło hipoterapię,
- 172 osoby wykonały badania z zakresu medycyny pracy.

Działania o charakterze środowiskowym

Beneficjenci wzięli udział w następujących imprezach o charakterze kulturalnym lub rozrywkowym:

- spektakl teatralny w Teatrze Dramatycznym im. Aleksandra Węgieerki w Białymstoku pt. „Ballady i romanse” - 459 osób,
- spektakl teatralny w Teatrze Lalek w Białymstoku „Żołnierz” - 30 osób,
- wycieczka fakultatywna do Warszawy - 31 osób,
- majówka - 212 osób.

Inne działania prowadzone w ramach projektu

Na czas udziału w projekcie ubezpieczeniem zdrowotnym objętych zostało 55 beneficjentów. Dodatkowo sfinansowano opiekę nad dziećmi uczestników projektu i koszty dojazdu beneficjentów na zajęcia. W zależności od potrzeb uczestnicy otrzymali bilety miesięczne lub jednorazowe.

W ramach działań projektowych zawarto 316 kontraktów socjalnych i 15 umów, a także przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe, w oparciu o które udzielono pomocy pieniężnej w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych na kwotę 253 711,00 zł. Przez cały okres trwania projektu prowadzona była praca socjalna. Sytuacja rodzinna uczestników projektu była stale monitorowana poprzez spotkania indywidualne oraz wizytowanie środowisk co najmniej raz w miesiącu.

Ośrodek podejmował także szereg innych działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin doświadczających bezrobocia.

Tabela Nr 22. Aktywizacja osób bezrobotnych w 2010r.

Lp.	Prace społecznie użyteczne	
1.	Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, w tym:	297
	liczba osób, które podjęły prace społecznie użyteczne	270
szkolenia z zakresu aktywizacji zawodowej		
2.	Liczba osób, które zostały zgłoszone na szkolenia, w tym:	337
	ukończyły w/w szkolenia	237
	podjęły pracę	35
3.	Liczba osób niepełnosprawnych, które skierowano na szkolenia	22
4.	Liczba osób, które skierowano do projektów	617
	w tym niepełnosprawnych	71
kierowanie do pracodawców		
5.	Liczba osób skierowanych do pracodawców oferujących pracę, w tym:	199
	liczba osób, które podjęły pracę	55
	liczba osób, które odmówiły podjęcia pracy	10
6.	Liczba osób niepełnosprawnych skierowanych do pracodawców oferujących pracę	46
7.	Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły pracę	15
8.	Liczba osób, którym w związku z podjęciem zatrudnienia przyznano pomoc pieniężną, np. zasiłki celowe	60
9.	Liczba osób, które dzięki aktywizacji zawodowej wyszły poza krąg pomocy społecznej	89

W 2010r. MOPR współpracował z Powiatowym i Wojewódzkim Urzędem Pracy w Białymstoku, pracodawcami i instytucjami szkolącymi, podejmował działania mające na celu aktywizację osób bezrobotnych, w tym zwłaszcza długotrwale korzystających z pomocy społecznej. Kooperacja polegała m.in. na kierowaniu klientów zdolnych do podjęcia zatrudnienia do prac społecznie użytecznych.

Pracownicy socjalni motywowali podopiecznych do utrzymywania rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy i zgłaszania gotowości do podejmowania szkoleń. Zalecano ewidencjonowanie kontaktów z pracodawcami poprzez prowadzenie „kart aktywności zawodowej bezrobotnego”, przy czym wspólnie z osobami bezrobotnymi analizowano prowadzenie ww. kart pod kątem możliwości uzyskania zatrudnienia oraz przekwalifikowania zawodowego w ramach szkoleń oferowanych przez urząd pracy. Ponadto pracownicy socjalni motywowali klientów do aktywnego poszukiwania pracy poprzez osobisty kontakt z pracodawcami oraz regularnego przeglądania ofert pracy w prasie codziennej.

Osoby bezrobotne były aktywizowane zawodowo przez pracowników socjalnych, którzy kierowali ich na następujące kursy i szkolenia:

- „Szkolenie – praktyka – zatrudnienie – rozwój” - Ochotniczy Hufiec Pracy,
- „Skazani na sukces na rynku pracy. Aktywizacja zawodowa osób opuszczających Zakłady Karne Edycja podlaska” - Fundacja Sławek,
- „Doradztwo zawodowe” – Europejskie Centrum Doradztwa Szkoleniowego,
- „Kuźnia optymizmu” - Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie DROGA,
- „Rejestratorka medyczna” - Powiatowy Urząd Pracy,
- „Akademia sukcesu” - Centrum Edukacji,
- „Od motywacji i samopomocy do rynku pracy” - ECDS,
- „Aktywny i wykwalifikowany personel 50 + w branży hotelarsko – gastronomicznej” - Euro Consulting Polsko – Niemieckie Centrum Edukacji Biznesu S.C.,
- „Centrum umiejętności 45 +” - Powiatowy Urząd Pracy,
- „Pomoc za pomoc” - Projekt Stowarzyszenia Kontakt Miast Białystok – Eindhoven,
- „Fakturzystka z obsługą kas fiskalnych” - Powiatowy Urząd Pracy,
- „Profesjonalna opiekunka dziecięca” - Podlaskie Centrum Opiekunek.

2. Pomoc osobom bezdomnym

W 2010r. z powodu bezdomności pomocą objęto 293 osoby z 254 rodzin. Do programu wychodzenia z bezdomności przystąpiło 19 osób.

Współpraca z placówkami świadczącymi usługi na rzecz osób bezdomnych

Ośrodek w ramach pracy realizowanej na rzecz osób bezdomnych kierował ich do placówek świadczących pomoc w zakresie zapewnienia schronienia, żywności, odzieży, możliwości skorzystania z kąpieli, środków leczniczych, a także szeroko rozumianego poradnictwa i terapii, w tym w zakresie uzależnień. MOPR przygotował ulotkę, w której zamieścił numery telefonów: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Miejskiej, Zespołów Pracowników Socjalnych wraz z ich adresami oraz numer telefonu bezpłatnej infolinii dla osób bezdomnych (dla województwa podlaskiego). Zamieścił również wykaz schronisk i noclegowni oraz ośrodków pomocy doraźnej – wspierających osoby bezdomne. Z ulotki tej korzystały osoby bezdomne, mieszkańcy Miasta Białegostoku i instytucje.

W październiku 2010r. MOPR w porozumieniu z Caritas Archidiecezji Białostockiej zorganizował dla około 100 osób bezdomnych spotkanie w Domu dla Bezdomnych „Caritas” z okazji „Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem”. Celem tej akcji, przeprowadzonej po raz kolejny, było przybliżenie osobom bezdomnym i instytucjom możliwości nawiązania współpracy dla poprawy warunków życia, a także o możliwości skorzystania z porad specjalistów Powiatowego Urzędu Pracy oraz prawnika, psychologa i pracowników socjalnych. Osoby bezdomne wyposażono w informacje o ofertach pomocy i miejscach noclegowych przygotowanych na okres zimy przez miasto Białystok. Zorganizowano również poczęstunek z darów pozyskanych od sponsorów.

Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym realizowano poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, zwłaszcza Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia „Eleos”, Stowarzyszeniem „Ku dobrej Nadziei”, Dziennym Domem Pomocy Społecznej, Zarządem Okręgowym PCK, Zarządem Okręgowym PKPS, Zespołem Charytatywnym Parafii Wniebowzięcia NMP, Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat”.

Pomoc udzielana bezdomnym przez organizacje pozarządowe i Stowarzyszenia:

Dom dla Bezdomnych mężczyzn Caritas:

- ✓ możliwość zamieszkania całodobowego dla osób bezdomnych,
- ✓ posiłki osobom bezdomnym również spoza Domu,
- ✓ możliwość skorzystania z poradni uzależnień,
- ✓ wsparcie psychiatryczne (działa gabinet psychiatryczny),
- ✓ możliwość skorzystania z kąpieli,

Noclegownia dla mężczyzn Caritas:

- ✓ każdego dnia jest wydawana gorąca herbata,
- ✓ możliwość skorzystania z noclegu,
- ✓ możliwość skorzystania z łaźni i sanitariatów,

Noclegownia dla kobiet Caritas:

- ✓ możliwość skorzystania z łaźni, sanitariatów i noclegu,

Schronisko Stowarzyszenia Penitencjarnego „Patronat”:

- ✓ schronisko przeznaczone dla bezdomnych byłych więźniów, samotnych mężczyzn,
- ✓ możliwość skorzystania z noclegu,
- ✓ 3 posiłki dziennie, pościel, ręczniki, środki czystości, odzież, leki,

- ✓ doradztwo prawne,
- ✓ doradztwo socjalne i pedagogiczne,

Centrum Pomocy Samarytanin Caritas:

- ✓ wydawanie odzieży, paczek żywnościowych,
- ✓ poradnictwo prawne i psychologiczne,
- ✓ poradnia leczenia uzależnień,

Ogrzewalnia Caritas:

- ✓ czynna całodobowo, przeznaczona zarówno dla mężczyzn jak i kobiet,
- ✓ wydawanie posiłków,

Noclegownia dla mężczyzn przy Izbie Wyrzeźwień:

- ✓ możliwość noclegu tylko dla mężczyzn,

Dom Matki i Dziecka w Wasilkowie:

- ✓ placówka świadczy usługi całodobowo, stacjonarnie,
- ✓ zapewnia schronienie kobietom oczekującym na urodzenie dziecka, matkom z dziećmi, które utraciły mieszkanie oraz samotnym matkom, których sytuacja materialna lub rodzinna nie pozwalają na godne życie i wychowywanie dzieci,

Centrum Charytatywne Caritas:

- ✓ możliwość zaopatrzenia się w odzież, żywność, obuwie,

Stołówka przy Parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny:

- ✓ wydaje posiłki w dni robocze,

Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko – Gdańskiej „ELEOS”:

- ✓ jadłodajnia - wydawanie posiłków,
- ✓ wydawanie gorącej herbaty, paczek żywnościowych, ciepłej odzieży, środków czystości,
- ✓ udzielanie pomocy doraźnej,
- ✓ punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,

Zarząd Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża:

- ✓ wydawanie odzieży,

Zarząd Okręgowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej:

- ✓ wydawanie posiłków dla stałych podopiecznych,
- ✓ wydawanie obuwia, odzieży, bielizny,

Dzienny Dom Pomocy Społecznej:

- ✓ wydawanie posiłków, w tym osobom bezdomnym, na podstawie decyzji MOPR,

Ogrzewalnia dla kobiet i mężczyzn Stowarzyszenia „Ku Dobrej Nadziei”:

- ✓ wydawanie posiłków,
- ✓ możliwość kąpieli,
- ✓ wydawanie odzieży,
- ✓ możliwość realizacji programu wychodzenia z bezdomności.

3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu

Osoby uzależnione nie mają świadomości degradacji pozycji społecznej spowodowanej nałogiem, stąd też wymagają wsparcia i pomocy zarówno w kwestii uznania uzależnienia za swój problem, jak również w podjęciu możliwych działań naprawczych.

W Zespołach Pracowników Socjalnych Nr 1 – 8 prowadzone były punkty konsultacyjne dla osób i rodzin, w których występuje problem alkoholowy. W 2010r. w ramach ww. punktów udzielono osobom uzależnionym i ich rodzinom pomocy w następujących formach:

- udzielono 1 428 porad,
- 307 osób zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego,
- po namowie najbliższej rodziny 101 osób podjęło leczenie odwykowe,
- MOPR złożył 18 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe,
- bliscy członkowie rodziny osób uzależnionych złożyli 174 wnioski o leczenie odwykowe,
- poinformowano o możliwości podjęcia terapii przez osoby współuzależnione, w wyniku czego 49 osób ją podjęło.

Działania na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym prowadził również Ośrodek Interwencji Kryzysowej, którego zadaniem jest między innymi podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w sytuacji nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego przemocą domową, a jak pokazuje doświadczenie, podłożem przemocy w wielu wypadkach jest nadużywanie alkoholu.

W roku 2010 OIK udzielił 1 215 porad psychologicznych m.in. dorosłym dzieciom alkoholików, osobom w sprawie uzależnienia bliskich, osobom doznającym przemocy, gdzie występuje problem alkoholowy.

W OIK działały 2 grupy wsparcia oraz 2 grupy terapeutyczne dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych. W roku 2010 zorganizowano grupy socjoterapeutyczne dla dzieci, gdzie podczas spotkań realizowane były cele terapeutyczne, edukacyjne oraz poznawcze w kierunku zmiany – likwidowania skutków urazu głównie bycia świadkiem i ofiarą przemocy domowej, urazu rozvodu rodziców, urazu wychowywania się w rodzinie alkoholowej. W roku 2010 w ramach realizacji zadań programu „Ku normalności” odbywały się również spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów dzieci z grupy socjoterapeutycznej.

Działania pomocowe na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych są niezwykle trudne, bowiem klienci i ich rodziny często ukrywają problem uzależnienia, który niejednokrotnie zostaje ujawniony dopiero w sytuacji ostrego kryzysu, np. przemocy w rodzinie. Kolejnym problemem, który pojawia się w pracy z tą kategorią klientów, jest bezkrytyczny stosunek do uzależnienia, brak motywacji do podejmowania leczenia, wypieranie potrzeby terapii oraz trudność w utrzymaniu abstynencji. Stąd też działania pracowników socjalnych muszą być nakierowane na motywowanie i wspieranie klientów do podejmowania wysiłków zmierzających do zmiany sytuacji życiowej, a także na uświadamianie im skutków destrukcyjnego picia.

4. Działania na rzecz społeczności romskiej

W 2010r. MOPR po raz siódmy realizował Program na rzecz społeczności romskiej, obejmujący swoim zasięgiem Romów zamieszkujących nasze miasto oraz korzystających z pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie współpracował przy realizacji Programu ze szkołami z terenu miasta Białegostoku, Urzędem Miejskim, Szkołą Językową „Empik” oraz w miarę potrzeb ze Świetlicą Socjoterapeutyczną „Nazaret”. Zadania Programu nakierowane były przede wszystkim na edukację dzieci romskich. Objęto nimi 117 osób pochodzenia romskiego. Na realizację Programu otrzymano dotację z Ministerstwa Edukacji Narodowej w kwocie 9 500 zł oraz z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w kwocie 13 900 zł.

Program był realizowany w następujących obszarach:

Oświata i wychowanie (dotacja MSWiA):

- ✓ zakupiono bilety komunikacji miejskiej 13 dzieciom romskim – 2 573,48 zł,
- ✓ sfinansowano kursy językowe 4 dzieciom romskim – 6 705 zł.

Dofinansowano dzieciom romskim dojazd do szkół oraz na zajęcia do szkoły językowej „Empik”. Efektem tego było zmniejszenie opłat karnych za jazdę bez ważnego biletu komunikacji miejskiej oraz umożliwienie uczestnictwa w zajęciach odbywających się w innej części miasta niż zamieszkanie. Sfinansowano również kursy językowe w szkole językowej „Empik”, dzięki którym dzieci podniosły kompetencje językowe ponad poziom, który gwarantowało szkolnictwo publiczne. Dodatkowe zajęcia językowe pozwoliły na uzyskanie lepszych wyników w nauce z języka angielskiego w szkole, a ponadto przyczyniły się do integracji ze środowiskiem rówieśników spoza środowiska szkolnego, do którego uczęszczały dzieci. Pozwoliły one także poszerzyć horyzonty i uzyskać lepsze wykształcenie przez dzieci romskie.

Edukacja (dotacja MEN):

- ✓ zakupiono komplety podręczników i przyborów szkolnych oraz artykułów sportowych dla 17 dzieci romskich – 7 697,62 zł.

Efekty jakie uzyskano dzięki pomocy w postaci zakupu wyprawki szkolnej, którą otrzymały dzieci romskie, to m.in. wzmocnienie potrzeby edukacji na poziomie podstawowym, podjęcie edukacji na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, wzmocnienie kontaktów rodziców ze szkołą, w szczególności z pedagogami i nauczycielami oraz z pracownikami socjalnymi.

Poza programem rodziny romskie systematycznie korzystały z pomocy finansowej, rzeczowej oraz objęte były pracą socjalną i miały możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego w MOPR. Pracownicy Ośrodka wielokrotnie pomagali oraz popierali działania podejmowane przez rodziny romskie, np. w sytuacji ubiegania się o zastępczy lokal mieszkalny.

5. Pomoc osobom niepełnosprawnym

W roku 2010 w ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin udzielono 525 porad socjalnych, m.in. dotyczących przysługujących ulg i uprawnień, o dostępnych formach rehabilitacji i pomocy społecznej oraz o funkcjonujących na terenie miasta stowarzyszeniach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Pracownicy socjalni prowadzili działania profilaktyczne polegające na zapobieganiu pogarszania się kondycji fizycznej, psychicznej osób niepełnosprawnych oraz doradztwie w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i medycznej.

MOPR skierował osoby niepełnosprawne do udziału w projektach mającym na celu wsparcie i przygotowanie osób z niepełnosprawnością ruchową do wejścia lub powrotu na rynek pracy albo podjęcia lub kontynuowania nauki:

- ✓ „Wsparcie Osób Niepełnosprawnych Ruchowo na Rynku Pracy”,
- ✓ „Aktywność kluczem do sukcesu”.

W ramach pracy socjalnej działały grupy wsparcia i grupy samopomocowe, które podejmowały działania skierowane na usamodzielnienie osób niepełnosprawnych oraz wyprowadzanie ich z kręgu pomocy społecznej. W roku 2010 na terenie miasta Białegostoku działało 7 grup obejmujących osiedla: Bacieczki i Dziesięciny I (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i z upośledzeniem umysłowym), Białostoczek (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i głuchonieme), Przyjaźń (dzieci z porażeniem mózgowym i osoby dorosłe z dysfunkcją narządu ruchu), Śródmieście (osoby ze schorzeniami psychicznymi i niedowidzące), Nowe Miasto (osoby z dysfunkcją narządu ruchu), Słoneczny Stok (osoby z dysfunkcją narządu ruchu), Starosielce (osoby z dysfunkcją narządu ruchu).

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym MOPR współpracował z fundacjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie miasta Białegostoku. Współpraca polegała m.in. na zapewnieniu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (MOPR posiada w swoich zasobach sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny, który jest wypożyczany osobom potrzebującym na podstawie umowy użyczenia), leków, odzieży, bezpłatnych posiłków. W 2010r. w ramach współpracy z Podlaską Spółdzielnią Pracy „Jubilat” zaktywizowano zawodowo 56 osób. Ponadto kierowano dorosłe, niepełnosprawne osoby z zaburzeniami psychicznymi do Klubu „Przystań”, kobiety po mastektomii do Klubu „Amazonka”.

MOPR zgłosił 134 dzieci niepełnosprawnych do udziału w zawodach sportowych. Zorganizowano imprezę pod hasłem „Zakończenie Lata 2010” dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w której wzięło udział 25 osób. Rozdano 15 dzieciom poruszającym się na wózkach paczki świąteczne pozyskane od sponsorów.

MOPR wspierał działania mające na celu integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem i wyrównywanie szans we wszystkich dziedzinach życia.

6. Pomoc osobom starszym

W strukturze MOPR funkcjonuje Klub Seniora, który jest formą wsparcia dziennego dla osób starszych zamieszkujących w środowisku. Głównym celem działalności Klubu jest przeciwdziałanie osamotnieniu, izolacji społecznej i zagrożeniu marginalizacją społeczną seniorów, a także podejmowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób starszych, umożliwienie dostępu do poradnictwa, organizacja zajęć kulturalno-rekreacyjnych i edukacyjnych oraz współpraca z organizacjami seniorskimi.

W 2010r. z pomocy oferowanej przez Klub korzystały 132 osoby w wieku poprodukcyjnym. Na jego działalność wydatkowano 136 979,98 zł. Działania powyższego ośrodka wsparcia ukierunkowane były na poprawę funkcjonowania psychospołecznego osób starszych i na poprawę zdrowia fizycznego, poprzez m.in.:

- ✓ działania edukacyjne:
 - lektorat języka niemieckiego i angielskiego,
 - zajęcia muzyczne,
 - zajęcia komputerowe,
 - nauka obsługi urządzeń multimedialnych,
- ✓ działania zwiększające sprawność:
 - gimnastyka ogólnie usprawniająca,
 - zajęcia taneczne,
- ✓ działania informacyjne:
 - porady psychologiczne,
 - porady zdrowotne,
- ✓ działania o charakterze integracyjnym:
 - wczasy na „Białej”,
 - warsztaty plastyczne,
 - warsztaty muzyczne „Z muzyką przez życie”,
 - gry integracyjne,
 - spotkania, w tym: Dzień Babci i Dziadka, bal karnawałowy, koncert muzyki chrześcijańskiej, ekumeniczne śniadanie Wielkanocne, majówka w Świętej Wodzie, grillowanie w ogrodzie, klubowy Dzień Seniora, jesienny Bal Seniora, ekumeniczne spotkanie Wigilijne.

Dnia 9 listopada 2010r zorganizowano „Miejski Dzień Seniora” objęty patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku. Uroczystość, w której uczestniczyło 200 osób, odbyła się w Auli Magna Pałacu Branickich.

W ramach projektu „Odkleić Seniora od telewizora” zorganizowano fotograficzne wyjazdy plenerowe po Podlasiu, a także spacerów na terenie miasta Białegostoku. Następnie w Klubie przygotowano wystawę fotograficzną oraz wystawę prac plastycznych. Natomiast w ramach projektu „Poznaj swoje miasto” organizowano wyjścia na wystawy oraz do instytucji kulturalno - oświatowych. Klubowicze uczestniczyli również w akcjach „Seniorzy pomagają środowisku” i „Wózki za nakrętki”. Ponadto w Klubie funkcjonowały koła zainteresowań, takie jak koło krzyżówkownicza czy kącik prasowo-biblioteczny.

Podjęte działania przyczyniły się do aktywizacji seniorów w różnych sferach życia, umożliwiły - stosownie do wieku i stanu zdrowia - realizację potrzeb społecznych, przeciwdziałały marginalizacji oraz stanu bierności życiowej. Współpracowano ze stowarzyszeniami skupiającymi osoby starsze m.in. Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Akademią 50+, Stowarzyszeniami Samopomocowymi: „Nadzieja”, „Radość”, „Orchidea”, „Sokoły”, Radą Seniorów Dzielnicy Antoniuk, Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Duszpasterstwem Emerytów i Rencistów, Fundacją „Dom”, Polskim Związkiem Niewidomych i Słabowidzących, Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów KLANZA, Przedszkolem Samorządowym Nr 10, Uniwersytetem w Białymstoku – Zakładem Andragogiki i Gerontologii, Policealną Szkołą Pracowników Medycznych i Społecznych oraz Zespołem Szkół Gastronomicznych.

V. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2010r. dofinansowywał ze środków PFRON:

- ✓ uczestnictwo osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- ✓ organizację działalności z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- ✓ likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- ✓ rehabilitację dzieci i młodzieży,
- ✓ zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- ✓ zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny organizacji pozarządowych prowadzących działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych,
- ✓ działalność warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela Nr 23. Zestawienie zbiorcze realizowanych zadań w 2010r.

Lp.	Nazwa zadania	Liczba wniosków*	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków*	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)	
1.	Bariery techniczne	36	31	46 482	
2.	Bariery w komunikowaniu się	7	3	1 874	
3.	Bariery architektoniczne	38	7	61 644	
4.	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 353	927	333 367	
5.	Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	27	25	14 852	
6.	Sprzęt rehabilitacyjny – jednostki	0	0	0	
7.	Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	896	251	233 460
		Dzieci	135	133	165 702
8.	Sport, kultura, rekreacja i turystyka	35	32	89 869	
9.	Warsztaty terapii zajęciowej			1 729 741	
Razem:		2 527	1 409	2 676 991	

* nie dotyczy uczestników wtz

Tabela Nr 24. Zestawienie zbiorcze realizowanych zadań w 2010r. w zakresie rehabilitacji dzieci i młodzieży

Lp.	Rehabilitacja dzieci i młodzieży	Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)
1.	Bariery techniczne	1	1	5 440
2.	Bariery w komunikowaniu się	4	3	4 214
3.	Bariery architektoniczne	3	3	20 307
4.	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	144	116	121 422
5.	Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	10	9	25 380
6.	Sprzęt rehabilitacyjny – jednostki	0	0	0
7.	Sport, kultura, rekreacja i turystyka	8	8	7 324
Razem:		170	140	184 087

Tabela Nr 25. Wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dorosłych osób niepełnosprawnych w 2010r.

Lp.	Nazwa organizacji	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)
1.	Stowarzyszenie Diabetyków	4 796
2.	Stowarzyszenie Samopomocowe Rada Seniorów Dz. Antoniuk	18 565
3.	Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski	1 644

4.	Klub Amazonki	14 516
5.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	7 283
6.	Stowarzyszenie Samopomocowe RADOŚĆ Dz. Dziesięciny II.	13 265
7.	Uniwersytet Trzeciego Wieku.	17 451
8.	Stowarzyszenie na rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej	736
9.	Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski	11 613
Razem:		89 869

Tabela Nr 26. Wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w 2010r.

Lp.	NAZWA ORGANIZACJI	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)
1.	Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski	2 276
2.	Fundacja Dr Clown	1 208
3.	Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski	3 840
Razem:		7 324

Tabela Nr 27. Wykaz działających na terenie Miasta Białegostoku warsztatów terapii zajęciowej

Lp.	Nazwa jednostki prowadzącej WTZ	Siedziba warsztatu	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON (w zł)	Kwota dofinansowania wypłaconego z budżetu Miasta (w zł)	niewykorzystanych środków z dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON (w zł)
1.	AC Spółka Akcyjna ul. 27 lipca 64	ul. Pogodna 4	35	517 860	57 540	234
2.	Spółdzielnia SNB, ul. Kraszewskiego 26/2	ul. Kraszewskiego 26/2	22	325 512	36 168	63
3.	Caritas Archidiecezji Białostockiej ul. Warszawska 32	ul. Knyszyńska 12a	30	443 880	49 320	22
4.	P.W. „JARD” Al. Jana Pawła II 54	ul. Transportowa 4	30	443 880	49 320	1 455
Razem:			117	1 731 132	192 348	1 774

Na terenie Białegostoku w 2010r. funkcjonowały cztery warsztaty terapii zajęciowej, gdzie rehabilitacji poddawanych było 117 osób, w tym 110 niepełnosprawnych mieszkańców Białegostoku. Większość uczestników to osoby niepełnosprawne z orzeczonym znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, głównie z powodu upośledzenia umysłowego, choroby psychicznej i dysfunkcji narządu wzroku. W 2010r. działalność warsztatów finansowana była ze środków PFRON oraz z budżetu Miasta.

VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH, O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW ORAZ O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

1. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) zapomoga wypłacana przez gminy,
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

W 2010r. złożono 14 179 wniosków, w tym na zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego oraz świadczenia opiekuńcze - 11 913 wniosków, na jednorazową zapomogę – 2 266 wniosków. W sprawie świadczeń rodzinnych wydano 15 993 decyzji (dla 10 587 rodzin).

Środki finansowe przeznaczone na:

- wypłatę świadczeń rodzinnych - 35 832 091 zł,
- składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - 397 868 zł,

– składkę na ubezpieczenie zdrowotne - 62 993 zł.

W 2010r. dokonano zwrotu nienależnie pobranych i niepodjętych świadczeń przez osoby zobowiązane w wysokości 258 217 zł.

Tabela Nr 28. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków, liczby wypłaconych świadczeń z podziałem na poszczególne rodzaje zasiłków i świadczeń w 2010r.

Lp.	Rodzaj świadczeń	2009r.		2010r.	
		Kwota wydatków w 2009r.	Liczba świadczeń w 2009r.	Kwota wydatków w 2010r.	Liczba świadczeń w 2010r.
1.	Zasiłki rodzinne	11 690 529	183 997	13 739 857	162 649
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:	9 468 889	60 622	8 540 076	54 045
2.1	urodzenia dziecka	1 209 000	1 209	1 133 000	1 133
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2 971 185	7 596	2 688 956	6 867
2.3	samotnego wychowywania dziecka	1 780 910	10 280	1 625 740	9 344
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	701 511	9 180	618 440	8 097
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	1 124 400	11 244	955 100	9 551
2.6	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	17 903	199	14 850	165
2.7	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła	15 300	306	11 750	235
2.8	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 648 680	20 608	1 492 240	18 653
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (wiersz 1+ 2)	21 159 418	244 619	22 279 933	216 694
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 628 519	49 862	7 866 189	51 413
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 517 612	3 490	2 480 969	4 812
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 206 000	3 206	3 205 000	3 205
7.	razem (wiersz 3+4+5+6)	33 511 549	301 177	35 832 091	276 124
8.	składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	250 820	2 257	397 868	3 003
9.	składka na ubezpieczenie zdrowotne	42 275	1 076	62 993	1 346

W 2010r. nastąpił wzrost wydatków na wypłatę świadczeń rodzinnych o około 7% w stosunku do 2009r., zaś liczba świadczeń w porównywanym okresie zmniejszyła się o około 8%. Wzrost wydatków spowodowany był zmianą od 1.11.2009r. wysokości wypłacanych świadczeń oraz zwiększeniem grupy osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego. W związku ze zmianą przepisów od 2.01.2009r. zwiększyła się grupa uprawnionych do ubiegania się o świadczenie pielęgnacyjne, zaś od 1.01.2010r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przysługiwało niezależnie od wysokości dochodu rodziny. Natomiast liczba świadczeń ma tendencję spadkową, ponieważ od sześciu lat nie uległo zmianie kryterium dochodowe, na podstawie którego organ przyznaje świadczenia rodzinne, przez co wiele osób utraciło uprawnienia.

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, zgodnie z Uchwałą Nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 maja 2005r. w okresie I-XII.2010r. wypłacił dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka 1 132 rodzinom (1 132 świadczeń) na kwotę 566 000 zł.

Zgodnie z art. 21 ust.1 pkt. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych marszałek województwa w przypadku ustalenia, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wydaje decyzję przyznającą świadczenia rodzinne, które wypłaca organ właściwy. W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego MOPR na podstawie decyzji wypłacił w okresie I-XII.2010r. - 99 świadczeń na kwotę 8 771 zł.

W 2010r. zostało wydanych 15 993 decyzji na świadczenia rodzinne, z tego w sprawie:

- a) świadczeń rodzinnych – 14 998, w tym:
 - ✓ decyzje przyznające - 13 785,
 - ✓ decyzje odmowne - 1 213,
 - ✓ decyzje zmieniające – 199,
 - ✓ decyzje stwierdzające świadczenia nienależnie pobrane i żądające ich zwrotu - 463,
 - ✓ decyzje uchylające wcześniejsze decyzje z powodu zastosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – 152,

- ✓ decyzje umarzające nienależnie pobrane świadczenia - 136, w tym:
 - odmowa umorzenia - 79,
 - umorzenie w 20% - 5,
 - umorzenie w 30% - 4,
 - umorzenie w 40% - 9,
 - umorzenie w 50% - 12,
 - umorzenie w 60% - 1,
 - umorzenie w 70% - 5,
 - umorzenie w 80% - 5,
 - umorzenie w 100% - 16.
- b) decyzje rozkładające kwoty nienależnie pobranych świadczeń na raty - 45.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku w sprawie świadczeń rodzinnych wydało 245 rozstrzygnięć, z tego:

- ✓ decyzji utrzymujących w mocy rozstrzygnięcie organu I instancji – 116,
- ✓ decyzji zmieniających rozstrzygnięcie organu I instancji – 109,
- w tym:
 - decyzje uchylające i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia – 56,
 - decyzje uchylające i rozstrzygające w sprawie – 17,
 - decyzje uchylające i umarzające postępowanie w sprawie – 36,
- ✓ decyzji stwierdzających nieważność rozstrzygnięć organu I instancji – 17,
- ✓ decyzji stwierdzających niedopuszczalność odwołania od rozstrzygnięć organu I instancji – 3.

2. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni

W 2010r. złożono 2 176 wniosków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wydano w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego 4 884 decyzji dla 1 719 rodzin oraz 1 832 decyzji żądających zwrotu należności od dłużników alimentacyjnych.

Środki finansowe przeznaczone na:

- wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 9 345 131 zł,
- wypłatę zaliczki alimentacyjnej - 1 751 zł.

W 2010r. dokonano zwrotu:

- nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 17 826 zł,
- nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej - 7 019 zł,
- przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 1 019 271 zł,
- przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej - 247 021 zł.

Tabela Nr 29. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków, liczby wypłaconych świadczeń z podziałem na poszczególne rodzaje zasiłków i świadczeń w 2010r.

Lp.	Rodzaj świadczeń	2009		2010	
		Kwota wydatków w 2009r.	Liczba świadczeń w 2009r.	Kwota wydatków w 2010r.	Liczba świadczeń w 2010r.
1	Fundusz alimentacyjny	8 539 422	27 298	9 345 131	28 227
2.	Zaliczki alimentacyjne	7 831	39	1 751	3

W 2010r. znacznie, bowiem o około 9% w stosunku do 2009r., wzrosły wydatki na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wynika to między innymi z faktu, że mimo utraty mocy przepisów zawartych w ustawie z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, w 2010r. wypłacono zaliczki alimentacyjne osobom, które nabyły uprawnienia do dnia 1.10.2008r.

W 2010r. wydano 4 884 decyzji, z tego decyzje dotyczące:

- a) świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 2 529, z czego:
 - ✓ decyzje przyznające - 2 402,
 - ✓ decyzje odmowne - 127,
- b) żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń - 72,
- c) zwrotu należności przez dłużnika alimentacyjnego - 1 832,
- d) umorzenia należności dłużnikowi alimentacyjnemu - 406, w tym decyzji:

- ✓ rozkładających na raty - 68,
 - ✓ odmawiających umorzenia - 254,
 - ✓ odraczających termin płatności - 27,
 - ✓ umarzających częściowo - 45,
 - ✓ umarzających w 100 % - 12,
- e) zaliczki alimentacyjnej – 45.

W 2010r. podjęto 3 124 postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, w których wnioskowano o:

- ✓ przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego - 1244,
- ✓ zatrzymanie prawa jazdy - 429,
- ✓ zwrot zatrzymanego prawa jazdy - 26,
- ✓ ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego - 524,
- ✓ poinformowanie o możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego - 321,
a ponadto:
- ✓ przeprowadzono wywiady alimentacyjne - 498,
- ✓ złożono wnioski do Sądu o ustanowienia kuratora nieobecnemu dłużnikowi alimentacyjnemu - 82.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydało 139 rozstrzygnięć, z tego:

- ✓ decyzji utrzymujących w mocy rozstrzygnięcie organu I instancji - 48.
- ✓ decyzji zmieniających rozstrzygnięcie organu I instancji - 82

w tym:

- decyzje uchylające i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia - 71.
- decyzje uchylające i rozstrzygające w sprawie - 8,
- decyzje uchylające i umarzające postępowanie w sprawie - 3,
- ✓ decyzji stwierdzających nieważność rozstrzygnięć organu I instancji - 4,
- ✓ decyzji stwierdzających niedopuszczalność odwołania od rozstrzygnięć organu I instancji - 5.

3. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych na okres sześciu miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

W 2010r. złożono 13 754 wniosków na dodatek mieszkaniowy. Wydano 13 754 decyzje dla 9 146 rodzin. Wydatkowano na wypłatę dodatków mieszkaniowych kwotę 14 660 264 zł.

W 2010r. przeprowadzono 307 wywiadów środowiskowych. Po przeprowadzeniu wywiadu 19 wnioskodawców zwróciło się o wycofanie wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W wyniku przeprowadzonych wywiadów wydano 38 decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego.

Tabela Nr 30. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków, liczby wypłaconych dodatków oraz liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wynikająca z wydanych decyzji w 2010r.

Wyszczególnienie	2010r.		
Liczba przyjętych wniosków ogółem	13 754		
Liczba wydanych decyzji	13 065	689	13 754
z tego użytkownikom mieszkań :	Pozytywnych	Negatywnych	Razem
- komunalnych	4479	149	4628
- spółdzielczych	6466	429	6895
- wspólnot mieszkaniowych	1159	74	1233
- prywatnym	39	2	41
- towarzystw budownictwa społecznego	674	24	698
- innych	248	11	259
Kwota wydatkowanych dodatków mieszkaniowych wynikająca z wydanych decyzji	14 660 264 zł		
z tego użytkownikom mieszkań :			
-komunalnych	5 802 234 zł		
-spółdzielczych	6 069 141 zł		
-wspólnot mieszkaniowych	1 106 052 zł		
-prywatnym	47 881 zł		
-towarzystw budownictwa społecznego	1 210 335 zł		
-innych	424 621 zł		

Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wynikająca z wydanych decyzji	78 398
z tego użytkownikom mieszkań :	26 264
-komunalnych	39 530
-spółdzielczych	6 893
-wspólnot mieszkaniowych	207
-prywatnym	3 973
-towarzystw budownictwa społecznego	1 531
-innych	
Średnia kwota wypłaconego dodatku wynikająca z wydanych decyzji	187 zł

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku wydało 743 rozstrzygnięć, z tego:

- ✓ decyzji utrzymujących w mocy rozstrzygnięcie organu I instancji – 8,
 - ✓ decyzji zmieniających rozstrzygnięcie organu I instancji – 731,
- w tym:
- decyzje uchylające i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia – 9,
 - decyzje uchylające i rozstrzygające w sprawie – 721,
 - decyzje uchylające i umarzające postępowanie w sprawie – 1,
 - ✓ decyzji stwierdzających niedopuszczalność odwołania od rozstrzygnięć organu I instancji – 4.

VII. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI

W 2010r. w ramach działania na rzecz osób i rodzin MOPR współpracował z organizacjami i instytucjami, które udzielały podopiecznym Ośrodka wsparcie:

- z lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi - wymiana informacji, wspólne wizyty w środowisku,
- z sądami, kuratorami sądowymi,
- z „Caritas” Archidiecezji Białostockiej - kierowanie osób do noclegowni, schroniska, ogrzewalni, kierowanie osób bezdomnych/bezrobotnych do projektu realizowanego przez Caritas, kierowanie osób/rodzin w celu zaopatrzenia się w odzież,
- z zespołami parafialnymi „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, policją oraz wychowawcami podwórkowymi - organizowanie czasu wolnego dzieciom,
- z Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” - kierowanie dzieci do świetlic terapeutycznych przy ul. Św. Proroka Eliasza, ul. Dojnowskiej, ul. Warszawskiej,
- ze Zgromadzeniem Sióstr Pasterzanek - kierowanie dzieci do świetlicy prowadzonej przez siostry,
- z TPD poprzez kierowanie dzieci do świetlicy przy ul. Pietkiewicza,
- ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Zgromadzeniem Sióstr Pasterzanek, Polskim Czerwonym Krzyżem Zarząd Miejski, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Miejski, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, Związkiem Harcerstwa Polskiego, „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia „Eleos”, „Teatrem Forma”, Stowarzyszeniem „Jeden Świat”, Departamentem Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku, Zgromadzeniem Zakonnym Służebnic Matki Dobrego Pasterza Nasz Dom „Dobry Pasterz”, Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Harcerskich „Otwórzmy Bramy”, Centrum Sztuk i Sportów Walki, Zespołem Szkół Ogólnokształcących Nr 10 - w zapewnieniu wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin najuboższych,
- ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Miejski, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia „ELEOS”, Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok – Eindhoven, Stowarzyszeniem Penitencjarnym „PATRONAT”, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”, przykościelnymi zespołami charytatywnymi „Caritas”, Uniwersytetem „Trzeciego Wieku”, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów - kierowanie osób/rodzin do pomocy żywnościowej, do pomocy żywnościowej świątecznej oraz do pomocy żywnościowej w ramach programu PEAD,
- z Zarządem Mienia Komunalnego - informowanie klientów o możliwości ubiegania się o mieszkanie z zasobów gminy, popieranie ich wniosków o przydział lokalu, udzielanie informacji osobom/rodzinom zamieszkującym w lokalach komunalnych o możliwości przystąpienia do „Programu Pomocy Osobom i Rodzinom Zagrożonym Eksmisją” oraz o możliwości uzyskania ulg w opłatach mieszkaniowych,
- z OHP poprzez kierowanie młodzieży do szkół, doradców zawodowych oraz na kursy i szkolenia,

- z PCK, PKPS i Caritas – w zakresie sprawowania opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób, informowanie zainteresowanych o zasadach przyznawania i odpłatności za usługi,
- z Chrześcijańskim Centrum Edukacyjnym „Diament” - zorganizowanie imprezy noworocznej dla dzieci z rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- ze Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei” zorganizowanie Dnia Dziecka,
- z PKPS - kierowanie dzieci na imprezę choinkową oraz rodzin w celu uzyskania świątecznej paczki żywnościowej,
- z Hospicjum - zapewnienie opieki terminalnej osobom tego potrzebującym,
- ze Środowiskowym Domem Rodzinnym „Nasz Dom” - spotkania pracowników mające na celu omówienie problemów dzieci objętych pomocą oraz sytuacji rodzin, by na tej podstawie ustalić strategię pomocy,
- z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych - działanie członków koalicji na rzecz rodziny na osiedlu Wygoda w ramach projektu „Aktywne Osiedle”,
- z „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, a w szczególności z Domem dla Bezdomnych - zorganizowano coroczne spotkanie integracyjne z osobami bezdomnymi i zagrożonymi bezdomnością z terenu Białegostoku z okazji „Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem”,
- z klubami abstynenckimi, Stowarzyszeniem Rodzin Abstynenckich „Przymierze” - kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na terapię, kierowanie na zdiagnozowanie uzależnienia od alkoholu,
- z Dziennym Domem Pomocy Społecznej – zapewnienie posiłku, usług opiekuńczych w formie organizacji czasu wolnego, gimnastyki usprawniającej,
- z jednostkami ochrony zdrowia, a zwłaszcza szpitalami - w celu objęcia osób nieubezpieczonych ubezpieczeniem zdrowotnym, a w razie potrzeby - usługami opiekuńczymi po zakończeniu leczenia,
- z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku - poprzez kierowanie osób do prac społecznie użytecznych, na kursy, szkolenia, do klubu pracy, do uzyskania statusu osoby bezrobotnej,
- ze szkołami – zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży, wyposażenie uczniów w podręczniki i przybory szkolne.

W 2010r. w ramach współpracy ze szkołami i uczelniami w MOPR odbyło praktykę 39 studentów. Na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej odbyło się 6 spotkań ze studentami kierunku Praca Socjalna, w których uczestniczyły 93 osoby (celem spotkań było zapoznanie studentów z zakresem świadczonych usług oraz strukturą organizacyjną MOPR). Studentom umożliwiono hospitację w OIK: dwóm grupom w ramach zajęć z przedmiotu „Współczesne wyzwania w pracy socjalnej” oraz trzem studentkom w ramach przedmiotu „Pedagogika Społeczna”. Wizyty te miały na celu zapoznanie ze strukturą organizacyjną instytucji oraz stosowanymi metodami pracy. Dwóm studentkom udzielono pomocy w przygotowaniu się do zajęć z przedmiotu „Instytucje i Organizacje Pomocy Społecznej”. Specjalista OIK prowadził spotkanie ze studentami na temat handlu ludźmi. Odbyło się ono we współpracy z Wyższą Szkołą Administracji Publicznej w Białymstoku oraz Komendą Wojewódzką Policji. Umożliwiono 14 studentom i pracownikom wyższych uczeni przeprowadzenie badań naukowych. Nawiązana została współpraca z Niepaństwową Wyższą Szkołą Pedagogiczną. Kontynuowano współpracę z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku. Kontynuowano współpracę ze szkołami średnimi i policealnymi z terenu miasta Białegostoku. Specjaliści OIK byli zapraszani na zajęcia edukacyjne z uczniami z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uczestniczyli w spotkaniach z uczniami w następujących szkołach:

- ✓ Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Białymstoku,
- ✓ Policealna Szkoła Pracowników Medycznych i Społecznych,
- ✓ Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Białymstoku – Piknik Integracyjny.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej odbyło się spotkanie z 20 uczniami Policealnej Szkoły Edukacji Alternatywnej w Białymstoku. Podczas niego przedstawiano cele Ośrodka oraz podejmowane działania.

VIII. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE

Na dzień 31.12.2010 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Białymstoku zatrudnione były 352 osoby. Spośród zatrudnionych pracowników 162 osoby to pracownicy socjalni.

Według stanu na dzień 31.12.2010r. 222 pracowników miało wykształcenie wyższe, 95 osób - policealne, 32 osoby - średnie, 1 osoba – zasadnicze zawodowe i 2 osoby - podstawowe.

Pracownicy MOPR podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w kursach i szkoleniach. W ciągu roku 217 pracowników Ośrodka uczestniczyło w 77 szkoleniach. Tematyka szkoleń dotyczyła m.in. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracy z osobą zaburzoną psychicznie i jego rodziną, terapii

poznawczo-behawioralnej dzieci i młodzieży, lokalnych zespołów interdyscyplinarnych, zagrożenia samobójstwem wśród dzieci i młodzieży, procesu usamodzielniania, kontroli zarządczej.

Podstawy prawne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jest jednostką organizacyjną systemu pomocy społecznej w mieście Białymstoku, realizującą w roku 2010 zadania gminy i powiatu w oparciu o:

1. Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Białegostoku na lata 2005-2010 przyjętą Uchwałą Nr XXXV/396/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 24 stycznia 2005r.,
2. Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2009-2010 przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/457/09 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 20 stycznia 2009r.,
3. Miejski Program Pomocy Społecznej oraz System Wsparcia Osób w Kryzysie i Doświadczających Przemocy na lata 2009-2010 przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/497/09 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 marca 2009r.,
4. Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez Mieszkańców Białegostoku przyjęty Uchwałą Nr LI/642/40 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 21 stycznia 2010r.,
5. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
6. Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010r. Nr 214, poz. 1407),
7. Ustawę z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.),
8. Ustawę z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.),
9. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 1994r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2009r. Nr 1, poz.7 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz.1027 z późn. zm.),
12. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
13. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
14. Ustawę z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. 2005 r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.),
15. Ustawę z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2003r. Nr 122 poz. 1143 z późn. zm.),
16. Ustawę z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. 2002r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.),
17. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.),
18. Ustawę z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz.1027 ze zm.),
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 127, poz.1055),
20. Ustawę z dnia 13 czerwca 2003r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006r. Nr 234, poz.1694 z późn.zm.),
21. inne ustawy i przepisy wykonawcze w zakresie pomocy społecznej.